SCI-FI/HORROR/FANTASY/WEIRDO

inferno

ISSN: 0905-0477

#6; Juli 1991.
Dkk: 15,- (a treat!)

NYE FILM I BIFFEN OG PÅ VIDEO!!

Tim Burton's
EDWARD SCISSORHANDS

KING ZOMBIES NIGHT OF THE LIVING DEAD - remake

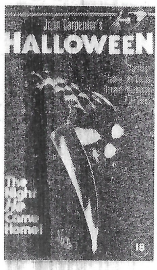

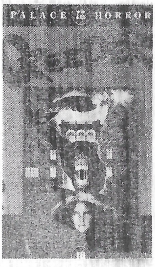

Er du også (re)inkarneret

HORROR/SPLATTER FAN?

Så har **VI** tilbuddet til **DIG**
Se omkring på siden!

Lutter guf for stærke nerver af geniale folk som Dario Argento, George A. Romero, Stuart Gordon, John Carpenter og Wes Craven til kun 159 kr/stk.

Endvidere kan vi tilbyde Raimis Evil Dead 2, Henenlotters Brain Damage, Hoopers Funhouse samt mange, mange andre.

Få tilsendt vores store videokatalog med 3000 titler indenfor alle genrer. Vi sender til hele Danmark nye, ubrugte videofilm i originale kassetter uden danske tekster.
Kun VHS og CD-Video.

LASERDISKEN
Prinsensgade 38
9000 Aalborg

Tlf. 98 132222
Fax. 98 114959

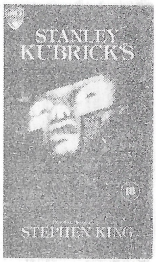

INFERNO

the window to the soul:

Lederen 4
"Dommedag er nær!"

Læserspalte 5
Pisk og pinsler, ros og rosiner! Spørgsmål og bemærkninger samt personlige oplevelser...

Zombies 7
Henrik Rytter graver i myten om de levende døde.

George Romero 9
Et kort kik på manden bag den moderne zombie-myte!

Fulcis zombies 10
Henrik Sylow gennemgår italienerens zombie-karriere!

Zombie-filmografi 12
INFERNOs noget nær komplette liste over film indeholdene levende døde.
Af Thomas Rostock.

NIGHT OF THE LIVING DEAD - remake 14
"Shoot 'em in the head!" Jesper Moerch og Thomas Rostock anmelder Tom Savinis feature-debut!

Tim Burton 16
INFERNO ser på gak-gak-instruktøren bag **Beetlejuice**, **Batman** og **Edward Scissorhands**. Af Peder Pedersen.

EDWARD SCISSORHANDS 19
Tim Burtons nye eventyrfilm - anmeldt af Peder Pedersen.

Filmreviews/Biffen 20
Alice, Bonfire of the Vanities, Jacob's Ladder, Miller's Crossing, Sleeping With the Enemy og **Speaking Parts**!

The Silence of the Lambs 23
Torben Simonsen anmelder Jonathan Demmes filmatisering af Thomas Harris' rædselsvækkende roman.

Filmreviews/Video 24
Archangel, By Dawn's Early Light, Heathers og **Scanners II: The New Order.**

Spoorloos 26
- aka **The Vanishing**! Thomas Rostock omtaler fransk/hollandsk psykopat-mesterværk!

Ratings 28
Bladets børns blandede bedømmelser!

Another Dawn 29
Sequels og sommersuccesser! Schlock og sleaze!!

FantaVision 30
Amatørfilm: **Oblivion** og **De Lever**!

Stephen King-film 32
INFERNO-redaktionen lister og anmelder de utallige filmatiseringer!

Lynching TWIN PEAKS 37
Et hurtigt kik på succes-seriens 2. sæson!

Soundtracks
Danny Elfmans galoperende og bombastiske Burton-musik!

BEETLEJUICE-konkurrence 38
Vind Tim Burtons gale spøgelses-komedie på video!!

Fase 2 39
Menukort for næste nummer!!

No. 6
Juli 1991
ISSN: 0905-0477

INFERNO udkommer, når vi på redaktionen har tid, lyst og kapital. Ca. fire (4) gange årligt. Fås i udvalgte tegneserieforretninger, bladkiosker, biografer, videoshops etc. eller per abonnement: Dkk: 15,- for ét nr. - incl. forsendelse. Man betaler via vedlagt girokort.
INFERNO, Vester Altanvej 16, 4. th., DK-8900 Randers, Danmark.
Giro: 545 38 79.

Oplag: Ca. 1000 eksemplarer (samlerobjekt!?)

-det kan være, R2-D2 har tappet satsanlægget for dets stave-kapacitet og trykken for dens olie!

RATED X

INFERNO

INFERNO
Vester Altanvej 16 IV TH,
8900 Randers
DK-Denmark!!

Publishers:
Jens Sørensen
Peder Pedersen.

Le Redacteurs:
Thomé Rossi
Pedro Perros

Crew/Staff:
Henrik Rytter;
Jesper Mørch;
Peter Johansen;
Jesper Ørsted;
Jens Sørensen;
Miquel Wrisberg!

Additionals:
Søren Jacobsen;
Henrik Sylow;
Torben Simonsen;
Aase Klith;
Niels Petersen;
Jørgen H. Elbang!

Artwork/repro:
Pedro/1110=2CH

Sats:
PS!

Tryk:
"Lund et Les Amis!"

Tic Tacs: Sørensen (for kost og logi); Pedersen; Jane/Jytte; Line & Michael; Lars Hegnet; Nordisk; Constantin; Metronome; Abcollection; Åstrand; Laserdisken; Søren Hyldgård; Kent Hansen; Lasse; Morten PC; Mediegruppen; Thor; Birkebæk; Clausen JC; Peer og Alle Jer - tapre zombies - for at købe bladet!!

Dedicated to: Don Siegel!

Forsidefoto: Johnny Depp som "Edward Scissorhands (1990)"

© copyright 1991; INFERNO!

Signerede bidrag udtrykker alene ophavsmanden (M/K)'s synspunkter - og ikke nødvendigvis hele redaktionens!

"What's wrong with madness?!"
Invasion of the Bodysnatchers

DEN LEDE LEDER

JUDGMENT DAY

Sommeren er her (ja, i al fald i princippet!), og det er atter tid til de store biograf-premierer: To nye **Robin Hood**-film (se hellere Disneys gamle tegnefilm og lad ikke producenterne misbruge legenden til hugge pengene fra jer, fattige!), Tim Burtons eventyrlige **Edward Scissorhands** (se dén... Det er et mesterværk!!) og **Teenage Mutant Ninja Turtles II: The Secret of the Ooze** (no comments!). Mest spændt er INFERNO-redaktionen i øjebikket på resultatet af dette års **Total Recall** - opreklameret som "an action movie about world peace" med revolutionerende special visual effects af Industrial Light and Magic!

Den amerikanske high-tech-instruktør, James Camerons seneste storproduktion, fortsættelsen til sin egen **Terminator** (1984), får Verdenspremiere (i USA) her i starten af Juli og er sat til at nå Europas biografer engang i august. **Terminator 2: Judgment Day** (T2) er titlen på den længe ventede efterfølger, som har kostet den sølle sum af ca. $85 millioner, hvoraf østrigske Arnold Schwarzenegger indkasserede de $15 millioner for at gentage sin rolle som cyborg (og tænk blot på, at forgængeren til sammenligning havde et budget på $6,5 millioner). Hans rolle er imidlertid ændret fra at være en ikke-talende, kynisk og ondskabsfuld dræbermaskine i **Terminator** til at blive skurke-eliminerende hovedpersonen og helte-robot i **T2**. Antageligt på grund af, at den opsvulmende Arnie har ændret sit image og som følge deraf ikke længere vil spille mean bastard i hårde voldsfilm. Den nye films "bad ass-cyborg" spilles istedet af **Twin Peaks'** maniske "Dennis Hopper-inpersonator", David Patrick Kelly.

Det har umiddelbart vist sig at være en ikke så heldig afgørelse at lade Arnie ændre sin (og filmens?) personlighed. Filmpresse og filmfans verden over (incl. os!) har bange anelser om udfaldet af dette skift, og Cameron og producenterne fra filmselskabet, Carolco, har i frygt for yderligere skændende fordomme valgt at tilbageholde enhver form for plotmæssige afsløringer, indtil tæppet trækkes til side på premieredagen.

Kan det tænkes, at den virkelige årsag til dette hemmelighedskræmmeri, er, at formodningerne holder stik?! Er **T2** blot endnu en af filmbranchens utallige tomme, kommercielle special effect-epics?! Har James Cameron med **T2** helt har sluppet sit ellers så faste greb om actiongenren?! Et greb han holdt i de ganske effektive **Terminator** og **Aliens** (1986), men som han siden løsnede væsenligt på den overvurderede **The Abuse... øh, Abyss** (1989), der nok var en flot, men også ubådshul **Close Encounter of the Third Kind**-afløber!! Har succes-instruktøren vendt sig originalen og dens fans ryggen og gået ad Hollywood til?!

Det vil snart vise sig, for "dommedag" er nær!

Peder Pedersen
-redaktør

læser-spalte

Ris/ros, spørgsmål, & oplysninger?! Skriv til INFERNO; "Læserspalten" Vester Altanvej 16, 4th, Dk-8900 Randers

Vil du være sikker på svar - vedlæg da venligst en frankeret svarkuvert!

CREEPERS uncut?

Hi INFERNO,

Gennem de sidste par år har jeg boet i England, men er nu tilbage i gamle Danmark. På et tidspunkt var der en fyr i Danmark, der skrev til mig og spurgte om jeg kendte INFERNO, hvilket jeg ikke gjorde. Jeg fik så no. 2 sendt over! Ja, hvilken fryd - bladet er jo ret cool. Der er dog en ting, som jeg vil spørge om: I artiklen "Videocensur i Danmark" stod der, at den hollandske version af **Creepers** er den længste. Jeg har selv både den engelske og den danske (som faktisk indeholder mere gore end den danske, tro det eller ej!). Men hvor får man fat på den hollandske - hvis man da ikke lige bor i Holland?!

Jack Jensen
Vinkelvej 17
4220 Korsør

Det er rent faktisk den italienske originalversion af PHENOMENA (aka CREEPERS), der med sine 111 min. (videotider!) er den længste. Den hollandske version, som løber 106 min., er den længste engelsksprogede version. Iøv-rigt kan vi her røbe det mest utrolige: Den svenske version (105 min.) er længere end både den engelske og den danske!

Den hollandske version skulle være tilgængelig fra denne adresse: "CULT VIDEOS/CINE-QUANON - Filmbookshop, PO Box 55670, 1007 ND, Amsterdam, Holland"!

INFERNO à la BT?

Hej INFERNO,

Jeg er en dreng på 14 år, som følger interesseret med i bladets udvikling, men på det sidste har jeg fået følelsen af, at I satser mere på ting som f.eks. helt uskyldige film samt bladets udseende end de mere seriøse ting.

Hvad laver en 5 siders artikel om ham der Pedro Almodóvar i jeres INFERNO? Det hører da til i Ekstra Bladet eller BT? Og hvad så med Tsui Hark, ham den japser-instruktør (så, så...Søren! -red.) laver da ikke horror-/science fiction-film? Alt dette var med i nummer 5, jeg håber, I finder på

noget bedre næste gang. Nåh, og nu til lidt ros. Jeres artikel om Argento var helt klart den bedste til dato. Mere om den danske censurlov.

Søren Baslev
Eskærvej 32 A
5700 Svendborg

PS: Var det ikke en lidt led tegning om Clive Barker i sidste nummer? Tænk bare på David Lynchs **Dune**!
PPS: Vi vil have mer' Lynch!!

Thomas takker endnu engang for roserne til hans Argento-artikler... og til din information kan vi afsløre, at Ivan Reitmans KINDERGARTEN COP har tre censurklip - formodentlig foretaget for at sænke aldersgrænsen fra 16 til 12 år. Almodóvar og Tsui Hark i INFERNO? Sidste nummers leder (af den famøse Thomas) burde være svar på tiltale. Hvad er der desuden i vejen for at udvide bladets i forvejen snævre horisonter?

NIGHTBREED stinks, DUNE flops, og du kan læse mer' om Lynch side 37.

FRAGEN?

Kære INFERNO,

Først vil jeg lige stille nogle spørgsmål, som jeg håber, I kan og vil svare på:

1. I no. 4/1990 skrev Nicolas Barbano en del af anmeldelserne, men så i no. 5 var Peter Johansen kommet til i stedet. Da jeg er en stor fan af Peter Johansen, kunne jeg godt tænke mig at vide, om han har overtaget Barbanos plads (ikke fordi, jeg syntes, han er dårlig, men Peter er alligevel bedre)?
2. Hvad med at sætte en artikel i bladet om Ridley Scott eller Steven Spielberg, da de jo begge har lavet en del film indenfor genrerne sci-fi, horror og fantasy?

Til sidst vil jeg gerne takke for danmarks absolut bedste blad (det er jo ikke uden grund, at f.eks. Jakob Stegelmann eller Peter Risby-Hansen roser det!)

Kærlig hilsen

Morten Dekker
Tårupvej 7
5500 Middelfart

Peter Johansen HAR overtaget pladsen, eftersom Nicolas forlod redaktionen, grundet visse uoverensstemmelser med bladets redaktør (oui, c'est moi!).

Artikler om Scott og Spielberg kan først komme på tale, hvis de to herrer vender tilbage til deres rødder. Der er jo ikke meget genrerelateret materiale i f.eks. BLACK RAIN og THE COLOR PURPLE!?

FANZINE?

Kære PP og Co.,

Min lokale specialboghandler fortalte, at jeg måtte købe jeres blad denne gang, thi et af mit skrivebordsforlags produkter var omtalt. Og tak for det! Også selv om fortegnelsen "fanzine" måske er lidt misvisende? Og det ville være smart at anføre en bestillingsadresse på den omtalte tryksag?

Har I ikke overvejet at gøre lidt mere ud af horror som litteratur? Med al respekt for filmmediet, så har jeg stadig til gode at se en horror-film, der virkelig formår at skræmme mig, og hvor jeg ikke sidder og funderer over, hvordan den el-

Fortsættes næste side

ler den effekt mon var lavet?

INFERNO er en spøjs lille sag. Den proffe lægud og de frække klummer lader én ane, at man har ambitioner, men det redaktionelle signalerer stadig fanzine, eller hur? Man kan godt være seriøs uden at blive kedelig, og hvis jeg var potentiel kvindelig bidragyder - hvad jeg indlysende nok ikke er - ville jeg næppe medsende et nøgenfoto...

Med venlig hilsen

Klaus Johansen
Kildegårdsvej 134
5240 Odense NØ

Ja, ja, Klaus. Her er en bestillingsadresse til STAR TREK-bogen(?): SCIENCE FICTION KREDSEN, v. Klaus Johansen, Kildegårdsvej 134, 5254 Odense NØ.

Og glæd jer så til næste nummer, hvor det, efter langstrakte forhandlinger, er lykkedes os at overtale Klavsemand til at posere, som Gud har skabt ham, i et labert 5 siders "fold-out"!! Talk about 'weirdo'!?

POETISKE LINIER

Hej 'FERNO!

Tak for et udmærket dansk horror-mag. Det er en meget velkommen afveksling fra "Fangoria" og "Gorezone", som jeg er ualmindelig træt af. Hvad skete der med det fremragende "Toxic Horror"? Her var endelig et blad, der gjorde et vellykket forsøg på at være anderledes. Da jeg netop har tilbragt 8 måneder i USA, fandt jeg aldrig ud af, om det gik ind eller hvad(?). Jeg så i hvert fald ikke noget til det derovre.

Opholdet derovre gav mig forresten rig lejlighed til at stifte bekendtskab med et utal af gode (og til tider gamle) horrorflicks: **Night of the Living Dead, Dawn...** og **Day...** (Romero er zombiernes konge), **Bad Taste** (5 splats), **Evil Dead** (den første - kan den virkelig ikke fås på video i Dk? Bortset fra den hollandske version i Rockuglen, Kbh.?), **Henry** og en masse andet, meget ucensureret! **Suspiria** kedede mig lidt - bortset fra nogle interessante "visuals" og noget godt musik, var der ikke rigtig noget til at holde interessen oppe. Apropos "visuals": Ved I, om Adrian Lynes **Jacob's Ladder** kommer til Dk snart? Ja, jeg ved godt, at han har lavet en del forfærdeligt lort ('scuse my French), men denne film er interessant i sit næsten endeløse visuelle bombardement - plot er dog fyldt med huller og løse ender.

Jeg har inkluderet et lille... digt(?)... knækprosa(?), som jeg havde liggende i min skrivebordsskuffe. Gør med det, hvad I vil - I suppose you could stuff it up your ... oops, sorry 'bout that!

Fortsæt det gode arbejde!

Steen Toudal
Toftekærsvej 111
2860 Søborg

"Toxic Horror" gik ind efter no. 5, på grund af en forståelig lav læserskare (der nogenlunde må svare overens med antallet af Linnea Quigley- og Barbara Crampton-fans!). EVIL DEAD kan fås i den engelse, censurerede udgave (hvor der mangler 82 sek.) - den hollandske er af de få komplette PAL-versioner. Apropos JACOB'S LADDER: Se bio-anmeldelserne fra s. 20!

Tak iøvrigt for dit lille vampyrdigt. Det pryder nu redaktionens væg. INFERNO er ikke just det rette forum for den slags skriblerier, sorry!

BEMÆRK: Vi advarer læsere og andre mod at indsende deres hjemmeproducerede, 8 sider lange, tegneserier om "Toplappedykkerens hverdag"! De vil ikke blive bragt, for de fylder simpelthen fór meget. Derimod vil vores arme (og sind) være åbne for små film(genre)relaterede comicstrips på max. 1/2 side! -red.

DANSKE OG AMERIKANSKE
TEGNESERIER - PLAKATER - FILMBLADE - ROLLESPIL

KOMICS
Mejlgade 48 - 8000 Århus C
Tlf. 86 19 47 49

TM & © 1991 Marvel Entertainment Group, Inc. All rights reserved. IGI*2291P

David Lean 1908 - 1991

Den formidable filmskaber, Sir David Lean, døde d. 16. april i en velholden alder af 83 år.

Lean er mest berømmet for sine prangende mega-produktioner THE BRIDGE ON RIVER KWAI (1957), LAWRENCE OF ARABIA (1962), DOCTOR ZHIVAGO (1965) og A PASSAGE TO INDIA (1984), men han var også manden bag de s/h klassikere BRIEF ENCOUNTER (1944), GREAT EXPECTATIONS (1946) og OLIVER TWIST (1948). Lean blev hurtigt kendt og elsket for den klarhed og storslåede enkelthed, han bragte til filmen som narrativ fortælling, og måden hvorpå han lod billedet og sceneriet formidle/afspejle de indre følelser, personerne kæmpede med. Man kan kun prise sig lykkelig for, at Lean levede længe nok til at overse den gennemgribende restaurering af LAWRENCE OF ARABIA for nogle få år tilbage og herved fik muligheden for at efterlade sig et virkeligt værdigt testamente for sin kunstneriske særklasse!

Don[ald] Siegel 1912 - 1991

D. 20. april drog den berømte, amerikanske filminstruktør, Don Siegel, sit sidste suk.

Siegel, der nok er mest kendt for den sublime horror-/science fiction-klassiker, INVASION OF THE BODY SNATCHERS (1956), instruerede over 35 film gennem sit 79 år lange liv. Siegel var samtidig manden, som med action-filmen, DIRTY HARRY (1971), gjorde Clint Eastwood verdens berømt.

De to arbejdede første gang sammen på kriminalfilmen, COOGAN'S BLUFF (1968), og fortsatte siden deres samarbejde med den obskure THE BEGUILED (1971) og spændingsfilmen, ESCAPE FROM ALCATRAZ (1979).

Kendetegnende for Siegels film er hans karakteristik af hovedpersonerne, der i dunkle omgivelser og med simple midler må klare sig ud af de utroligt, indviklede og spændingsfyldte situationer!

ZOMBIES

- a dead issue?!
INFERNO tager pulsen på myten om de levende døde!!

Af **Henrik Rytter**

"Monsters do exist - in us and among us. They walk in our shadow. They can prey on us more as we fear them less. We should know. We created them. Now we try to tell them to go away. Our new and knowledgable ways provide certain freedom for the dark creatures"!

-George A. Romero

Passende er det at starte med et citat af George A. Romero, der ene mand har forstået at skabe en skræmmende og vedkommende myte om de dødes genopstandelse.

Rådnende lig ser stort på naturens logik og står op fra deres grave. Jordslåede og med deres ansigter i trævler vandrer de sløve og hvileløse rundt på jorden. Deres eneste drift er tilsyneladende den evige trang til menneskekød.

Men hvor har den menneskeædende zombie sine rødder?!

Da sorte i sin tid i stor stil blev "importeret" til det amerikanske kontinent som billig arbejdskraft bragte de deres religion og overtro med sig. Især heksedoktorernes voodoo var et hadet og frygtet magtmiddel. Med voodoo kunne de døde genoplives, eller ens fjender kunne blive forvandlet til viljeløse skabninger, der kunne manipuleres med efter forgodtbefinden. Zombien var skabt, og mennesker uden sjæl var henvist til evig tid i limbo.

En af de første film til at introducere zombien for biografgængerne var Victor Halperins **White Zombie** (1933). Fælles for denne og efterfølgere såsom **Drums of the Jungle** (1935), **King of the Zombies** (1941) og Jacques Tourneurs velkendte **I Walked with a Zombie** (1943), var indfaldsvinklen, der beroede på den originale afrikanske overtro. Filmene bygger over det samme narrative forløb; vor helt bliver placeret i det Caraibiske Hav eller det sydlige USA, hvor de kommer i konflikt med den på stedet herskende heksedoktor. En formel, der holdt i lang tid uden, at der blev budt på de store variationer. Wes Craven genoplivede iøvrigt myten i **The Serpent and Rainbow** (1988), hvor indgangsvinklen dog er mere videnskabelig.

Zombiens succes betød, at den forsøgtes etableret på samme måde som **The Wolfman** og **The Mummy**. Dette betød så igen, at figuren nu var lovligt bytte til komedier. Den første af disse var **The Ghost Breakers** (1940) med en ung Bob Hope i hovedrollen (filmen blev genindspillet i 1953 under titlen **Scared Stiff** - denne gang med Dean Martin og Jerry Lewis).

Zombien fulgte med tiden og tilpassede sig dernæst 50'ernes frygt for koldkrigen, videnskaben og dens kreationer: **The Creature with the Atom Brain** (1955), **The Indestructible Man** (1956), **Teenage Zombies** (1957) og **Invisible Invaders** (1959).

60'erne bød på den første zombiemusical, der hed intet mindre end **The Incredibly Strange Creatures Who Stopped Living and Became Crazy Mixed-up Zombies** (1964).

Men i 1968 faldt bomben, og den moderne zombies år 0 opstod.

George A. Romero, en ung instruktør-aspirant fra Pittsburgh, var den nye prædentant, der med sin debutfilm **Night of the Living Dead** skabte filmhistorie og besteg tronstolen i mange horrorelskeres hjerter. Romero havde ikke alene skabt arketypen for den moderne horrorfilm, men via en succesrig blanding af Frankenstein- og Dracula-myterne havde han kreeret en helt ny myte.

Romero udfoldede denne myte med sine spektakulære fortsættelser **Dawn of the Dead** (1978) og **Day of the Dead** (1985).

Vampyrernes udbredelse via spidse tænders bid, og deres død med træpæl igennem hjertet var henført til extreme konsekvenser.

Zombierne i **Night of the Living Dead** var blevet forvandlet til kødædende kannibaler, der ved at tage en luns kød af sine ofre, skabte nye zombier. Hvor zombierne før blot havde været hvidkalkede personer med et tomt blik i øjnene, var de nu sanseløse dræbermaskiner, der kun kunne stoppes med en kugle i hjernen. Zombierne var heller ikke længere slaver, og man kunne faktisk se, de havde ligget i jorden (en tendens, der var at ane i John Gillings **The Plague of the Zombies** fra 1966). Men bedst af alt fik vi lov til at se dem svælge i deres natmadsorgier.

Umiddelbart synes de levende døde i Romeros zombie-trilogi at være en udefra kommende trussel, som truer med at vælte den nuværende menneskeskabte samfundsorden;

men under overfladen viser det sig, at zombierne er et produkt af denne. Zombierne er menneskeskabte monstrøsiteter, der er blevet fornægtet en plads i samfundet og derfor er "lovligt bytte". Zombiernes fremmarch mod menneskeheden skyldes uretfærdigheden og den manglende ansvarsfølelse fra menneskehedens side. Zombierne vil ved hjælp af deres konstant forøgende størrelse forsøge at overvinde og tilintetgøre det koncept, som har formet ders formål.

Med opblomstringen og udbygningen af forbrugs- og underholdningssektoren er der blevet mindre at lave - rent kreativt - for den enkelte forbruger; forbrugere, som man groft kan inddele i to kategorier: De aktive og de passive. Ved de passive forstås de personer, hvis livstil er baseret på en overfladementalitet. Tv-kiggeri er en ren flow af billeder, som serveres via intens zapping, alt imens dybfrostmiddagen klargøres i mikrobølgeovnen. Der er intet konstruktivt skabende og det hele er rutiner og vaner. Repeat-knappen er slået til, og personerne bliver efterhånden kun hylstre af sig selv. Viljeløse tager de på arbejdet, handler ind i store supermarkeder og ender som regel hjemme foran tossekassen som tankeløse recepienter (min guud, jeg er en zombie! -red.). Følelseslivet er blevet udhulet og tilbage er kun ét udtryk: Glæden ved at forbruge. Forbrugsvare-producenterne kan selvfølgelig kun glæde sig over dette enkle behov, og de betragter da også kun forbrugerne som rene aftagere og ikke som personlige individer.

Tematikken er måske sat lidt på spidsen, men den er i bund og grund reel nok, især i et så kapitalistisk konsument-samfund som det amerikanske. Hos Romero er zombien en metafor for den ultimative forbruger (det er jo heller ikke et tilfælde, at netop **Dawn of the Dead** forgår i et kæmpe supermarked!), og den vidner om menneskets umenneskelighed mod sig selv. Samtidig har Romero leget med ideen om, hvad der ville ske, hvis det nye revolutionære samfund bestående af zombier gjorde alt for at etablere sig? En fascinerende tanke, der i de tre film udmønter sig i anarki og dyb pessimisme, eftersom menneskene ikke kan styre begivenhederne.

Som tidligere nævnt har Romeros zombiemyte også rod i Frankensteinmyten (forbindelsen understreges yderligere af, at Richard Libertys Dr. Logan-rolle i **Day of the Dead** titule-

res "Frankenstein"!): Dr. Victor Frankenstein skabte et monster, han ikke selv ville tage ansvar for. Monstret truede skaberen, og der blev sat stort spørgsmålstegn ved herre-/slave-forholdet, idet monstret efterhånden tilegnede sig mere menneskelighed end dets skaber. Frankenstein døde, eftersom skaberrollen ikke er ment for andre end guderne. Det samtidige system blev bibeholdt, og Frankenstein led samme skæbne som så mange andre før ham (f.eks. Prometheus). Parallellerne, de to myter imellem, er tydelige. Personerne gennemgår de samme transformationer. Menneskene går fra at handle følelsespræget til at være de rene kynikere. Dette eksemplificeres måske bedst ved at iagttage **Dead**-trilogiens kvindelige hovedroller: Barbara i **Night of the Living Dead** er harmløs det meste af filmen, da hun går i chok efter at have løbet rundt og skreget i starten af filmen. Francine i **Dawn of the Dead** ønsker at lære at betjene våben og flyve helikopter, og hun er senere med til at bekæmpe zombierne. Sarah i **Day of the Dead** er den hårde, militante kvinde, der godt ved, hvad der skal til for at overleve.

I Tom Savinis genindspilning af **Night of the Living Dead** er Barbaras iøvrigt forvandlet til en ren Ramboline.

Zombierne bevæger sig til gengæld en lignende, bevidsthedsgørende retning: I **Night of the Living Dead** er de dumheden selv. De retter sig efter instinkterne og søger kun efter frisk menneskekød. I **Dawn of the Dead** er der på et tidspunkt en zombie, der synes mere interesseret i et gevær end i at æde mennesker. I **Day of the Dead** finder man en begyndende klogskab og menneskelighed hos filmens hovedzombie Bub, som interesserer sig svagt for klassisk musik og opdager funktionen af en pistol.

For at personglidningerne bliver taget til deres yderste konsekvens, mangler vi åbenbart en fjerde Romero-film, men for at gisne lidt om udvikling kan vi inddrage Ridley Scotts **Bladerunner** (1982).

I **Bladerunner** er fremtidens zombier de menneskeskabte replikanter, der, som producenterne selv siger, er "More human than human" i en verden, hvor de fleste mennesker er følelsesmæssigt afstumpede. Replikanterne viser hinanden kærlighed og hengivenhed, og de står sammen om ønsket om et normalt liv, ganske som Frankensteins monster ønskede sig en mage. Den følelseskolde skaber Eldon Tyrell forlænger ikke replikanternes 4-årige levetid og må, som Victor Frankenstein lade livet. Men som monstret i **Frankenstein**,

må replikanterne i **Bladerunner** også gå til grunde.

Den nihilistiske løsning er altså, at intet sker. Zombierne vil gå til grunde med skaberen, og resten af samfundet vil reetablere sig. En cirkulær bevægelse, der vil gentage sig gang på gang. Først Frankensteins monster, så zombierne og i 2019: replikanterne.

Sjovt er det, når man snakker om skaberrollen, at iagttage den metafiktive anvendelse af Romero selv. Ganske som Victor Frankenstein ikke kunne styre sit monster, Tyrell sine replikanter og menneskeheden sin zombier, kan Romero heller ikke kontrollere sit eget værk. Skaberen træder ind i filmen for at få styr på begivenhederne. I starten af **Dawn of the Dead** prøver Romero paniskt (i en cameo-rolle som tv-producer sammen med sin hustru) at afvikle et fjernsynsprogram, men det hele ender hurtigt i en anarkistisk stemning.

At læse filmene som en allegori er spændende, men et andet vigtigt fascinationsmoment er den dommedagsstemning, der hersker over dem. De tre **Dead**-film starter på et tidspunkt, hvor håbet allerede er minimalt, og hvor slutningerne efterlader endnu mindre. Her kommer intet kavaleri til undsætning, og de gode mennesker dør i stribevis. Sammenholdet splittes minut for minut. Selv de nærmeste venner eller familiemedlemmer kan vende sig mod een. Individualiteten bliver fremmet, og det lægger op til en drengedrøm, hvor man kun har sig selv at stole på i en umulig situation, som man så må prøve at redde sig ud af.

Udover at **Night of the Living Dead** skabte dette univers, er filmen endvidere et stilistisk skoleeksempel på, hvordan man skaber spænding for næsten ingen penge. Sjældent har sort/hvide billedkompositioner og klipning været brugt så virkningsfuldt.

Efter **Night of The Living Dead** blev det igen på mode at have zombier med i filmene. Alles fribryderhelt Santo blev i

GEORGE ROMERO

-skaber af den moderne zombiemyte!!

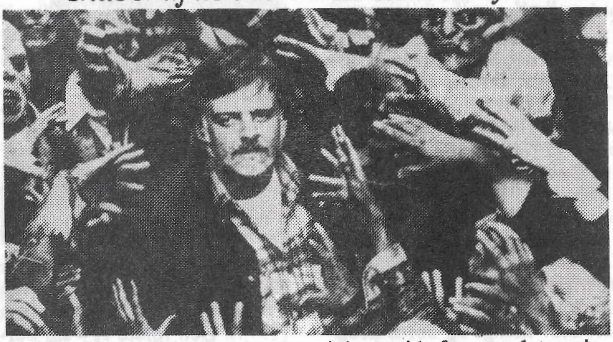

Af Peder Pedersen

George A. Romero fremstår idag som zombiens fader. Hans **Dead**-trilogi om de levende døde er en milepæl i horror-genren. Filmene, **Night of the Living Dead**, **Dawn of the Dead** og **Day of the Dead**, er blevet hyldet for deres "socialrealistiske og samfundskritiske" skildringer og symboler. Selv siger Romero, at filmene (eller han) på ingen måde forsøger at være moraliserende. Ej heller, at de skulle besidde et originalt budskab.

Romero fik sin instruktørdebut med **Night of the Living Dead** (1968), som han skrev sammen med partneren og vennen, John Russo. Egentlig er **Night of the Living Dead** baseret på en aldrig-udgivet (eller navne-givet) novelle, som Romero skrev midt i 60'erne (han kalder den selv "Anubis"!) - inspireret af Richard Mathesons "I Am Legend". Det er fortællingen om de dødes genopstanden i søgen efter frisk menneskekød. Selve novellen er opdelt i tre faser med zombiernes forvandling fra at være hjernedøde, kødædende væsner til at blive disciplinerede, menneskestyrede kampsoldater. En ide, som senere skulle blive udgangspunktet for Romeros trilogi (hvor vi dog kun er nået til novellens anden fase; militærzombierne i den trejde fase var det oprindelige oplæg til **Day of the Dead**, men det blev forkastet på grund af alt for høje budgetomkostninger. Romeros fans venter derfor stadig på den ultimative zombiefilm!).

Night of the Living Dead blev lavet, fordi de dengang unge herrer, Romero, Russo og produceren, Russ Steiner, længe havde ønsket at lave en featurefilm. Emnet blev valgt udelukkende på basis af, at "gyserfilm var lette og billige at producere", og filmens så modige virkemiddel, indvoldene, blev hældt i for at skaffe filmen den nødvendige PR-omtale. Dét virkede!

Romero forsøgte sig siden hen med at lave film i helt andre genrer: En romantisk komedie (**There's Always Vanilla** (1971)) og en film om en husmoders leg med sort magi (**Jack's Wife** (1972)), ingen af dem særlig succesfulde. To år efter lavede Romero **The Carzies** (1974),. en dommedagspræget spændingsfilm, som samtidig løst byggede videre på konceptet fra **Night**, men heller ikke denne gang med samme resultat. I 1976 støvede han så sin gamle novelle af og skrev udkastet til **Dawn of the Dead**, anden del i **Dead**-trilogien, som blev realiseret i 1978 (det bør for ordens skyld nævnes, at Romero året forinden havde lavet **Martin**, en utraditionel vampyrfilm, som

Fortsættes s. 38

Mexico kastet ud mod levende-døde i talrige "tacofilm". I Spanien startede Amando De Ossorio i 1971 sin zombiekvartet med **La Noche del Terror Ciego** (aka **Tombs of the Blind Dead**), som blev efterfulgt af **El Ataque de los Muertos Sin Ojos** (aka **Return of the Evil Dead**) (1973), **El Buque Maldito** (aka **Horror of the Zombies**) (1974) og **La Noche de las Gaviotas** (aka **Night of the Seagulls**) (1975). Filmenes zombier, The Blind Dead, er en gruppe riddere af en tempelorden, der i d. 13. århundrede torturerede og terroriserede den lokale befolkning, indtil de selv blev hængt og deres kroppe efterladt, så kragerne kunne prikke deres øjne ud. Nu er de imidlertid tilbage og de tørster efter blod. Megen historie er der ikke at hente, men udførelsen er prægtig; især slow-motion-sekvenserne med ridderne på deres heste.

I USA bidrog Bob Clark

med to zombiefilm: **Children Shouldn't Play With Dead Things** (1972) og **Deathdream** (1973). Den første er - sin berømmelse til trods - bedst glemt, hvorimod den anden er en uhyggelig lille sag om en afdød soldat, der sætter sin hjemby på den anden ende, da han vender tilbage fra graven. George Romero fortsatte i genren med den zombierelaterede og apokalyptiske **The Crazies** (1973).

No Profanar el Sueño de los Muertos (aka **The Living Dead at Manchester Morgue**) (1974) var en interessant italiensk/spansk co-produktion efterabende plottet fra **Night of the Living Dead**, men her med horrible splatter-effekter (skabt af Giannetto De Rossi), hvilket var ret ualmindeligt for denne tid. Netop derfor er **No Profanar el Sueño de los Muertos** den bedste zombiefilm efter Romeros trilogi.

Og så skete det. I zombiens år 10 genfødtes Frelseren og tilegnede menneskeheden en vision af gigantiske dimensioner. George Romero gav os **Dawn of the Dead** (1978), et mesterværk, der stadig står som værende det tætteste man kan komme på den ultimative splatterfilm. Action, gys, humor og godt med det røde blandet sammen i een stor pærevælling. Folk stod nu kø for at efterligne succes'en eller i det mindste tjene lidt på den.

FULCIs ZOMBIES
-italienske pizzafjæs!

Af Henrik Sylow

Det var de færreste, der før 1979 overhovedet havde hørt om italieneren Lucio Fulci. Stort set kun de få personer, som udviste en forkærlighed for italiensk slam havde stødt på navnet, og for dem, der havde set hans allertidligste film, må man håbe, de hurtigt gav op. Således havde han, til trods for næsten 25 års erfaring indenfor filmbranchen - i hvilke han havde instrueret sexploitation, westerns, komedier, agent- og giallofilm - stadig ikke fattet en brik af, hvordan man skaber kunst.

Fulci tilhører derfor ikke auteur-skolen, såsom Mario Bava, Pasolini og Dario Argento. Næ, Fulci er "rip-off-artist", og næppe har en amerikansk film fået succes i det italienske hjemland, førend manden står på barrikaderne og har kopieret den forfra og bagfra. Sammenlignet med andre store navne indenfor denne skole (eks: Enzo G. Castellari og Antonio Margheriti), er han bunden - forhadt og berygtet: Hans **Una Lucertola con la Pelle di Donna** (aka **A Lizard in a Womans Skin**) (1971) slæbte ham til eksempel i retten på baggrund af anklagerne om, at han skulle have slagtet en hund "for real" under optagelserne, men Lucio slap med skindet i behold, da det blot viste sig at være en ubehagelig realistisk makeup-effekt af vores allesammens Carlo Rambaldi.

Dog skete der andre og mere væsentlige ting i året 1979. Fulci instruerede filmen **Zombi 2** (aka **Zombie/Zombie Flesh Eaters**), der blev promotet som en direkte fortsættelse af George A. Romeros **Dawn of the Dead** (1978), men, foruden at kreere endnu et sleazy plagiat, skabte han en helt ny sub-genre, som snart skulle åbne øjnene (måske nærmere lukke dem? - red.) på selv den mest kræsne horror-buff. Handlingen (læs: begrundelsen for tonsvis af makeup-fx fra Gianetto de Rossis hånd), der absolut intet har at gøre med Romeros film, forgår i Caribien, hvor en læge forsøger at finde en videnskabelig forklaring på zombie-fænomenet (uden at blinke blandede Fulci herved de gamle, søvnige levende døde med nutidens menneskeædende zombies). Hvad der fulgte var en opvisning i gore, og særlig Olga Karlatos' øjenudstikning var en scene, der skabte historie.

Modsat Romeros tematik, hvor vaner gør os til zombier, benyttede Fulci sig af I- og U-lands-forholdet (set i retrospektiv kan vi roligt antage dette for at være held - eller endnu værre: En film-økonomisk betragtning, eftersom det er langt mere rentabelt at

Der blev nu for alvor sat gang i den italienske indvoldsindustri godt anført af Lucio Fulci, som stod for **Zombi 2** (1979) (**Dawn of the Dead** blev i Syd-europa udsendt under titlen **Zombi**), **Paura Nella Citta Dei Morti Viventi** (aka **Gates of Hell/City of the Living Dead**) (1980), **E Tu Vivrai Nel Terrore! L'Aldila** (aka **The Beyond/Seven Doors of Death**) (1981) og **Quella Villa Accanto al Cimitero** (aka **House by the Cemetary**) (1981) . Fulcis film glemmer alt om historien og filmisk formåen. Her gjaldt det simpelthen om at servere mest muligt blood'n'guts og flest mulige rådne lig med maddiker i øjenhulerne pr. frame. Der er tale om effekter for effekternes skyld, gjort så hårdt og brutalt, at selv den mest hærdede splatterfanatiker må glippe en ekstra med øjnene ved det første gennemsyn (se endvidere Fulci-omtalen).

Uheldigvis medførte zombiestrømmen også en del skidt, hvor Umberto Lenzis **Incubo Sulla Citta Contaminata** (aka **Nightmare City**) (1980), Bruno Matteis Virus - **L'Inferno dei Morti Viventi** (aka **Night of the Zombies**) (1981) og enhver Jesus Franco- og Joe D'Amato-film fremstår som utålelige "cash-ins"!

Der findes utallige af disse såkaldte "pot-boilers", men en af måderne at komme helskindet igennem dem (udover selvfølgelig at benytte enten stopeller fast-forward-knappen) kunne være at se Ken Dixons trailershow **Zombiethon**, hvor Ted V. Mikels **The Astro Zombies** (1968) Jesús Francos **La Tumba de los Muertos Vivientes** (aka **Oasis of the Zombies**) (1982) er klippet ned, så de kun varer en 10 minutters tid. Se det er til at klare!

Andre seværdigheder inkluderer Carpenters **The Fog** (1979), Girolamis splattede **Zombie Holocaust/La Regina dei Cannibali** (aka **Dr. Butcher M.D.**) (1980), Shermans lillebysfantasi **Dead and Buried** (1981), Bianchis **Zombie Horror/Le Notti del Terrore** (aka **Burial Ground**) (1980), Hungs humoristiske **Kung-Fu Zombie** (1981) og Avatis **Zeder** (aka **Zeder: Voices from Beyond**) (1983), som faktisk forudgriber Lamberts **Pet Sematary** (1989).

Men denne zombie-revival holdt kun til 1983, hvorefter ideerne atter begyndte at ebbe ud, indtil Romero sammen med Dan O'Bannon og Stuart Gordon i 1985 satte tingene i perspektiv. Romero viste med **Day of the Dead** atter, hvordan man laver en uhyggelig og intelligent zombiefilm, mens Gordons **Re-animator** og O'Bannons **Return of the Living Dead** legede videre med myten. **Re-animator** gav os lige dele af sort-humor og horror, krydret med groteske special-effects, mens **Return of the Living Dead** gik efter det humoristiske aspekt og formåede at

optage i den 3. verden; et faktum Kannibal-genren har scoret sin kasse på!); de fattige og udnyttede folkeslag gør oprør mod og lever - i bogstavligste forstand - af vor højteknologiske civilisation. Tematikken har tidligere været brugt blandt andet i Paul Maslanskys **Sugar Hill** (1974), men aldrig med en sådan indfaldsvinkel og visuel styrke. Fulcis zombier emmer rent ud sagt af en højatmosfærisk gotisk kvalitet, og selvom makeup'en grangiveligt hører til den snotbillige ende af skalaen, så opnår den en større form for effektivitet end hos f.eks. Romeros og Savinis supermarked-klientel takket være chef-fotograf Sergio Salvatis overordentlige dunkle og aggressive zoom-kompositioner. I forhold til Fulcis artilleri, forekommer **Dawn of the Dead** som en prop-pistol.

Fulci blev hurtigt berømt, og han benyttede succes'en til selv at skrive historien til sin næste film. Resultatet blev **Paura Nella Citta Dei Morti Viventi** (aka **Gates of Hell/City of the Living Dead**) (1980), der handler om en katolsk præst, som begår selvmord for derved at åbne helvedes porte. Plottet var hullet som en si, men Fulcis sans for blodige udskejelser var ufejlbarlig. Tilskueren blev derfor introduceret for en hel midestorm, en elektrisk boremaskine gennem tindingen på kannibalskuespilleren John Morghen (alias Giovanni Lombardo Radice) (en scene, som ifølge Fulci selv, skulle ses som et angreb mod fascisme - hvilket

nok kan få en til at prise sig lykkelig for, at manden har holdt sig udenfor enhver politisk diskussion de sidste mange år!), opbrækning af tarme, Michele (**La Chiesa**) Soavis knuste hoved og ikke mindst horder af frygtløse, teleporterende zombier.

I 1981 var Fulci på toppen af sin karriere. Han oprettede sit eget produktionsselskab - Fulvia Film - og skrev også manuskriptet til sit indiskutable mesterværk, **E Tu Vivrai Nel Terrore! L'Aldila** (aka **The Beyond/Seven Doors of Death**). Handlingen, der her er endnu mere omtåget end **Paura...**, foregår i sydstaten Lousiana (Lucio-ana? -red.), hvor et afsidesliggende hotel tilfældigvis ligger placeret på en af helvedes syv porte. Ideen er givetvis hugget fra **The Sentinel** (1976), men Fulci efterlader alligevel spor af originalitet i form af de sædvanligt uovertrufne specielle effekter. Selve slutningen er igen noget for sig selv: De to hovedpersoner (David Warbeck og Ca-

Fortsættes side 39

vende fuldstændig rundt på zombiemyten. Zombierne var ikke længere en gang sløve bananer, der kunne uskadeliggøres med et skud i hovedet! Næh, her blev de lynhurtige væsner, der overlevede selv den totale kropsophugning.

Med disse tre udlægninger af zombien syntes filmverdenen forpustet og har til den dag i dag praktisk talt mistet al kreativ evne til at forny myterne. Med **Zombie '90: Extreme Pestilence** (1990) syntes bunden at være nået. Enhver der kan sidde den film igennem uden at ty til "ff-knappen" kan gratis afhente et stk. spænde-

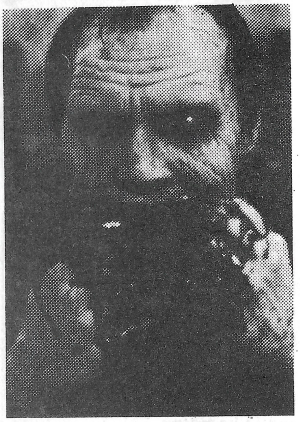

trøje. Postmodernisterne har med skridtet ind i 90'erne fuldbyrdet deres mål, hvad angår viderebringelse af intetsigende overfladeprodukter. Andy Warhol ville klappe i sin grav, havde han oplevet remaken af **Night of the Living Dead**, hvis eneste raison d'etre er at tjene penge til de gridske investorer.

Og en bemærkning, der med lethed kan karakterisere zombiefilmene generelt fra 1986 og frem må være denne, som "Phantom of the Movies" udtalte om **Zombie High** (1987): "**Zombie High** may well be the first movie actually to be made by zombies, for zombies!"

Lad os da alligevel håbe, at zombien atter engang vil opstå gloværdigt fra gravens råddenskab, måske endda igen hjulpet på vej af en vis George fra Pittsburgh?! ●

ZOMBIE-FILMOGRAFI

INFERNO lister alverdens zombie-flicks!!

v/Thomas Rostock

1932:
SIX HOURS TO LIVE (usa)
-William Dieterle
WHITE ZOMBIE (usa)
-Victor Halperin

1933:
THE GHOUL (uk)
-T. Hayes Hunter
WOODOO (usa)
-Faustin Wirkus

1934:
DRUMS OF VOODOO (usa)
-Athur Hoerl

1935:
THE CRIME OF DR. CRESPI (usa)
-John H. Auer
DRUMS OF THE JUNGLE (usa)
-George Terwilliger

1936:
REVOLT OF THE ZOMBIES (usa)
-Victor Halperin
THE WALKING DEAD (usa)
-Michael Curtiz

1939:
THE MAN THEY COULD NOT HANG (usa) - Nick Grinde
THE RETURN OF DR. X (usa)
-Vincent Sherman

1940:
THE CONDAMNED MAN (usa)
-William Beaudine
THE GHOST BREAKERS (usa)
-George Marshall

1941:
KING OF THE ZOMBIES (usa)
-Jean Yarbrough
MAN-MADE MONSTER (usa)
-George Waggner

1942:
BOWERY AT MIDNIGHT (usa)
-Wallace Fox
THE LIVING GHOST (usa)
-William Beaudine
THE VALLEY OF VANISHING MEN (usa) - Spencer G. Bennett

1943:
I WALKED WITH A ZOMBIE (usa)
-Jacques Tourneur
THE MAD GHOUL (usa)
-James Hogan
REVENGE OF THE ZOMBIES (usa)
-Steve Sekely

1944:
THE VOODOO MAN (usa)
-William Beaudine

1945:
ZOMBIES ON BROADWAY (usa)
-Gordon Douglas

1946:
FACE OF MARBLE (usa)
-William Beaudine
THE VALLEY OF THE ZOMBIES (USA) - Philip Ford

1952:
IL MOSTRUOSO DOTTOR CRIMEN (mex) - Chano Urueta
ZOMBIES OF THE STRATOSPHERE (usa) - Fred C. Brannon

1953:
SCARED STIFF (usa)
-George Marshall

1954:
DARK HOUSE OF DEAD WOMAN (jap) -Riyohei Arai
THE MONSTER'S OLD DARK HOUSE (jap) -Masaki Mouri

1955:
THE CREATURE WITH THE ATOM BRAIN (usa) -Edward L. Cahn

1956:
THE INDESTRUCTIBLE MAN (usa)
-Jack Pollexfen
THE GAMMA PEOPLE (uk)
-John Gilling
LADRI DI CADAVERI (mex)
-Fernando Mendez
PLAN NINE FROM OUTER SPACE (usa) - Edward Wood Jr.

1957:
TEENAGE ZOMBIES (usa)
-Jerry Warren
VOODOO ISLAND (usa)
-Reginald Le Borg
VOODOO WOMAN (usa)
-Edward L. Cahn
ZOMBIES OF MORA TAU (aka THE DEAD THAT WALK) (usa)
-Edward L. Cahn

1958:
MISTERIOS DE ULTRATUMBA (mex) -Fernando Mendez
THE THING THAT COULDN'T DIE (usa) -Will Cowan

1959:
THE FOUR SKULLS OF JONATHAN DRAKE (usa) -Edward L. Cahn
INVISIBLE INVADERS (usa)
-Edward L. Cahn
MACUMBA LOVE (usa)
-Douglas Fowley
NIGHT OF THE GHOULS (usa)
-Edward Wood Jr.

1960:
CITY OF THE DEAD (usa)
-John Moxey
LA MARCA DEL MUERTO (mex)
-Fernando Cortes
LOS MUÑECOS INFERNALES (mex)
-Benito Alazraky

1961:
EL BARÓN DEL TERROR (mex)
-Chano Urueta
THE DEAD ONE (uk)
-Barry Mahon
DOCTOR BLOOD'S COFFIN (uk)
-Sidney J. Furie
WHAT A CARVE-UP! (uk)

-Pat Jackson

1962:
CARNIVAL OF SOULS (usa)
-Herk Harvey
SANTO CONTRO LOS ZOMBIES (mex) -Benito Alazraky
TALES OF TERROR (usa)
-Roger Corman

1964:
CINQUE TOMBE PER UN MEDIUM (it) -Massimo Pupillo
THE EARTH DIES SCREAMING (uk)
-Terence Fisher
THE FLESH EATERS (usa)
-Jack Curtis
I EAT YOUR SKIN (usa)
-Del Tenney
THE INCREDIBLY STRANGE CREATURES WHO STOPPED LIVING AND BECAME CRAZY MIXED-UP ZOMBIES (usa) -Ray Dennis Steckler
ROMA CONTRA ROMA (it)
-Giuseppe Vari
EL SECRETO DEL DR. ORLOFF (sp/vt) -Jesús Franco

1965:
CREATURES OF THE WALKING DEAD (usa)
-Frederick Corte/Jerry Warren
IL CONQUISTATORE DI ATLANTIDE (it) -Alfonso Brescia
KAIDAN KATAME NO OTOKO (jap)
-Tsuneo Kobayashi
TERRORE NELLO SPAZIO (it)
-Mario Bava

1966:
CARRY ON SCREAMING (uk)
-Gerald Thomas
EL DOCTOR SATAN (mex)
-Miguel Morayta
NAKED EVIL (uk)
-Stanley Goulder
ORGY OF THE DEAD (usa)
-Edward Wood Jr.
THE PLAGUE OF THE ZOMBIES (uk) -John Gilling

1967:
EL DOCTOR SATAN Y LA MAGIA NEGRA (mex) -Rogelio A. Gonzalez
IM SCHLOSS DER BLUTIGEN BEGIERDEN (vt) -Adrian Hoven

1968:
THE ASTRO-ZOMBIES (usa)
-Ted V. Mikels
THE MAD DOCTOR OF BLOOD ISLAND (usa) -Eddie Romero
LA MUERTE VIVIENTE (mex/usa)
-Juan Ibanez
NIGHT OF THE LIVING DEAD (usa)
-George A. Romero
SANTO Y BLUE DEMON CONTRA LOS MONSTRUOS (mex)
-Gilberto Martinez Solares

1969:
THE OBLONG BOX (uk)
-Gordon Hessler
SANTO Y BLUE DEMON EN EL MUNDO DE LOS MUERTOS (mex)
-Gilberto Martinez Solares

1970:
IL DIO SERPENTE (it)
-Piero Vivarelli

1971:
BLOOD OF GHASTLY HORROR (usa) -Al Adamson
LA CASA DE LAS MUERTAS VIVIENTES (sp) -Alfonso Balcazar
DISCIPLE OF DEATH (uk)
-Tom Parkinson
DRACULA VS. FRANKENSTEIN (usa) -Al Adamson
LET'S SCARE JESSICA TO DEATH (usa) -John Hancock
LA NOCHE DEL TERROR CIEGO (sp/por) -Amando De Ossorio
UNE VIERGE CHEZ LES MORTS-VIVANTS/CHRISTINA, PRINCESSE DE L'EROTISME (hardcore version) (fr/sp) -Jesús Franco

1972:
CHILDREN SHOULDN'T PLAY WITH DEAD THINGS (usa/can)
-Bob Clark
DO GAZ JAMEEN KE NEECHE (ind)
-R. Tulsi Ramsey
EL ESPANTO SURGE DE LA TUMBA (sp) -Carlos Aured
GARDEN OF THE DEAD (usa)
-John Hayes
HORROR EXPRESS (sp/uk)
-Eugenio Martin
LA INVASION DE LOS MUERTOS (mex) -René Cardona
MALATESTA'S CARNIVAL (usa) -Christopher Speeth
MESSIAH OF EVIL (usa)
-William Huyck
NEITHER THE SEA, NOR THE SAND (uk) -Fred Burnley
LA ORGIA DE LOS MUERTOS (sp/it)
-José Luis Merino
EL PAESE DEL SESSO SALVAGGIO (it) -Umberto Lenzi
LA REBELION DE LAS MUERTAS (sp/it) -Leon Klimowsky
SANTO CONTRA LA MAGIA NEGRA (mex) -Alfredo B. Crevenna
SANTO VS. LOS CAZADORES DE CABEZAS (mex) -René Cardona
TALES FROM THE CRYPT (uk)
-Freddie Francis

1973:
EL ATAQUE DE LOS MUERTOS SIN OJOS (sp) -Amando De Ossorio
THE CRAZIES (usa)
-George A. Romero
DEATHDREAM (aka DEAD OF NIGHT) (usa/can) -Bob Clark
DR. DEATH: SEEKER OF SOULS (usa) -Eddie Saeta
THE LEGENDARY CURSE OF LEMORA (usa) -Richard Blackburn
LA NOCHE DE LOS BRUJOS (sp)
-Amando De Ossorio

1974:
EL BUQUE MALDITO (sp)
-Amando De Ossorio
GAMMA 693 (usa)
-Joel Reed
NO PROFANAR EL SUEÑO DE LOS MUERTOS (sp/it) -Jorge Grau
SUGAR HILL (usa)
-Paul Maslansky

1975:
LA CRUZ DEL DIABLO (sp)
-John Gilling
LEONOR (fr/sp/it)
-Juan Buñuel
LA NOCHE DE LAS GAVIOTAS (sp)
-Amando De Ossorio

1976:
THE DEVIL'S MEN (uk/gr)
-Costa Carayiannis
QUIEN PUEDE MATAR UN NIÑO? (sp) -Narcisso I. Serrador

1977:
THE CHILD (usa)
-Robert Voskanian
SHOCK WAVES (usa)
-Ken Wiederhorn

1978:
DAWN OF THE DEAD (usa)
-George A. Romero
LES RAISINS DE LA MORT (fr)
-Jean Rollin

1979:
BLACK MAGIC (jap)
-Ho Meng-Hau
THE FOG (usa)
-John Carpenter
ZOMBI 2 (it)
-Lucio Fulci
IO ZOMBO TU ZOMBI LEI ZOMBA (it) -Nello Rossati

1980:
APOCALISSE DOMANI (it)
-Antonio Margheriti
BLOODEATERS (usa)
-Chuck McCrann
IL CACCIATORE DI UOMINI (it)
-Jesús Franco
THE CHILDREN (usa)
-Max Kalmanowicz
FROZEN SCREAM (usa)
-Frank Roach
INCUBO SULLA CITTA CONTAMINATA (it/sp) -Umberto Lenzi
LE LAC DES MORTS VIVANTS (fr/sp) -Jean Rollin
THE MONSTER CLUB (uk)
-Roy Ward Baker
LE NOTTI EROTICHE DEI MORTI VIVENTI (it) -Joe D'Amato (Aristide Massaccesi)
LA NUIT DE TRAQUEES (fr)
-Jean Rollin
PAURA NELLA CITTA DEI MORTI VIVENTI (it) -Lucio Fulci
I PORNO ZOMBI (it)
-Joe D'Amato (Aristide Massaccesi)
THE SURVIVOR (aus)
-David Hemmings
ZOMBI HOLOCAUST (aka LA REGINA DEI CANNIBALI) (it)
-Marino Girolami
ZOMBIE HORROR (aka LE NOTTI DEL TERRORE) (it) -Andrea Bianchi

1981:
L'ABIME DES MORTS VIVANTS (fr)
-Daniel Lesoeur
AN AMERICAN WEREWOLF IN LONDON (usa) -John Landis
BLACK MAGIC 2 (jap)
-Ho Meng-Hau
DIE BERUEHTE (vt)
-Helma Sanders-Brahms
DAWN OF THE MUMMY (usa/it/egyp)
-Frank Agrama
DEAD AND BURIED (usa)
-Gary A. Sherman
FEAR NO EVIL (usa)
-Frank LaLoggia
KOESI (s-kor)
-Kang Bum Koo
KUNG-FU ZOMBIE (jap)
-Hwa I. Hung
QUELLA VILLA ACCANTO AL CIMITERO (it) -Lucio Fulci
E TU VIVRAI NEL TERRORE! L'ALDILA (it) -Lucio Fulci
VENTI (it/sp) -Bruno Mattei

XIONG BANG (hong kong)
-Dennis Yu

1982:
AMITYVILLE II: THE POSSESSION (usa) -Damiano Damiani
THE EVIL DEAD (usa)
-Sam Raimi
CREEPSHOW (usa)
-George A. Romero
I WAS A ZOMBIE FOR THE FBI (usa)
-Marius Penczner
MACUMBA SEXUAL (sp)
-Jesús Franco
LA MANSION DE LOS MUERTOS VIVIENTES (sp/fr) -Jesús Franco
MORBUS (sp)
-Ignasi P. Ferre Serra
LA MORTE VIVANTE (fr)
-Jean Rollin
PENGABDI SETAN (indo)
-Sisworo Gautama Putra
POLTERGEIST (usa)
-Tobe Hooper (?)
THRILL 3R (musik-video) (usa)
-John Landis
LA TUMBA DE LOS MUERTOS VIVIENTES (sp/fr) -Jesús Franco

1983:
CONQUEST (it/sp/mex)
-Lucio Fulci
HYSTERICAL (usa)
-Chris Bearde
MUTANT (usa)
-John "Bud" Cardos
ONE DARK NIGHT (usa)
-Tom McLoughlin
PAO DAN FEI CHE (Hong Kong)
-Ronny Yu
ZEDER (it)
-Pupi Avati

1984:
C.H.U.D. (usa)
-Douglas Cheek
DREAMSCAPE (usa)
-Joseph Ruben
NIGHT OF THE COMET (usa)
-Tom Eberhardt
TERROR IN THE AISLES (usa)
-Andrew Kuehn
ZOMBIE ISLAND MASSACRE (usa)
-John N. Carter

1985:
DAY OF THE DEAD (usa)
-George A. Romero
DEMONI (it)
-Lamberto Bava
HARD ROCK ZOMBIES (usa)
-Krishna Shah
RE-ANIMATOR (usa)
-Stuart Gordon
RETURN OF THE LIVING DEAD (usa) -Dan O'Bannon
TWISTED SISTER - COME OUT AND PLAY (musik-video) (usa)
-Mart Callner
WARNING SIGN (usa)
-Hal Barwood

1986:
DEMONI 2 (it)
-Lamberto Bava
FRIDAY THE 13th - PART VI: JASON LIVES (usa) -Tom McLoughlin
GOREMET: ZOMBIE CHEF FROM HELL (usa) -Don Swan
HOUSE (usa)
-Steve Miner
NIGHT OF THE CREEPS (usa)
-Fred Dekker
SCREAM GREATS VOL. 1: TOM SAVINI (usa) - Damon Santostefano
SPLATTER: ARCHITECTS OF FEAR (usa) - Peter Rowe
THE SUPERNATURALS (usa)
-Armand Mastroianni
ZOMBIE NIGHTMARE (usa)
-Jack Bravman

1987:
A CHINESE GHOST STORY (Hong Kong) -Ching Sui Tung
CREEPSHOW 2 (usa)
-Michael Gornick
EVIL DEAD 2 (usa)
-Sam Raimi
GHOST TOWN (usa)
-Richard Governor
HOUSE 2: THE SECOND STORY (usa) -Ethan Wiley
I WAS A TEENAGE ZOMBIE (usa)
-John E. Michalakis
KILLING SPREE (usa)
-Tim Ritter
MAD RON'S PREVUES FROM HELL (trailer-show) (USA) -Mad Rod Rocci
*I MORTI VIVENTI SONO TRA NOI (org.titel ukendt) (uk/fr) -John King
UNA NOTTE NEL CIMITERO (it)
-Lamberto Bava
THE OFFSPRING (usa)
-Jeff Burr
PLUTONIUM BABY (usa)
-Ray Hirschman
PRINCE OF DARKNESS (usa)
-John Carpenter
RAIDERS OF THE LIVING DEAD (usa) -Sam Sherman
REDNECK ZOMBIES (usa)
-Pericles Lewnes
THE VIDEO DEAD (usa)
-Robert Scott
ZOMBIE HIGH (usa)
-Ron Link
ZOMBIETHON (trailer-show) (usa)
-Ken Dixon

1988:
BLACK ROSES (usa)
-John Fasano
BLOOD DINER (usa)
-Jackie Kong
DARK TOWER (usa)
-Freddie Francis
DEAD HEAT (usa)
-Mark Goldblatt
THE DRIVE-IN MADNESS (usa)
-Tim Ferrante
EVIL CLUTCH (it)
-Andrea Marfori
FRIDAY THE 13TH - PART VII: THE NEW BLOOD (usa) -John Buechler
THE SERPENT AND THE RAINBOW (usa) -Wes Craven
RETURN OF THE LIVING DEAD - PART II (usa) -Ken Wiederhorn
SPOOKIES
(usa) -Eugenie Joseph
WAXWORK (usa)
-Anthony Hickox
ZOMBI 3 (it)
-Lucio Fulci/Bruno Mattei

1989:
C.H.U.D. II: BUD THE CHUD (usa)
--David Irving
THE DEAD PIT (usa)
-Brett Leonard
DELIVER US FROM EVIL (usa)
-Dominique Othenin-Girard
DOCUMENT OF THE DEAD (Dokumentar) (usa) -Roy Frumkes
FLESH EATING MOTHERS (usa)
-James Martin
FRIDAY THE 13TH - PART VIII: JASON TAKES MANHATTAN (usa)
-Rob Hedden
THE LAUGHING DEAD (usa)
-S. P. Somtow
NIGHT LIFE (usa)
-David Acomba
PET SEMATARY (usa)
-Mary Lambert
RABID GRANNIES (bl/usa)
-Emmanuel Kervyn
*WITCHES, VAMPIRES AND ZOMBIES (dokumentar) (usa) - ?
vært: John Russo

1990:
BRIDE OF RE-ANIMATOR (usa)
-Brian Yuzna
THE DEAD NEXT DOOR (usa)
-J. R. Bookwalter
DEF BY TEMPTATION (usa)
-James Bond III
HIGHWAY TO HELL (usa)
-Ate De Young
LINNEA QUIGLEY'S HORROR WORKOUT (usa)
-Ken Hall
MANIAC COP II (usa)
-William Lustig
NIGHT OF THE LIVING DEAD (remake) (usa) -Tom Savini
PROM NIGHT III: THE LAST KISS (usa) -Ron Oliver
REVENGE OF THE LIVING ZOMBIES (usa) -Bill Hinzman
TWO EVIL EYES/DUE OCCHI DIABOLICI (it)
-George A. Romero/Dario Argento
*THE VINEYARD (usa)
-James Hong/ ?
ZOMBIE '90: EXTREME PESTILENCE (d) -Andreas Shcnaas

1991:
MY WIFE IS A ZOMBIE (usa)
-Nico Mastorakis
ARMY OF DARKNESS: EVIL DEAD III (usa) -Sam Raimi
THE DARK HALF (usa)
-George A. Romero
BRAIN DEAD (nz)
-Peter Jackson

FILM-NØGLE:
(uk) = England; (sp) = Spanien; (it) = Italien; (fr) = Frankrig; (vt) = Vesttysk-land; (d) = Tyskland; (gr) = Grækenland; (bl) = Belgien; (usa) = USA; (can) = Canada; (jap) = Japan; (mex) = Mexico; (por) = Portugal; (ind) = Indien; (aus) = Australien; (s-kor) = Syd-Korea; (indo) = Indonesien; (egyp) = Egypten; (Hong Kong) = Hong Kong; (nz) = New Zealand. Okey?!!

NIGHT OF THE LIVING DEAD REMAKE

Jesper Moerch

Så er de døde genopstanden i Tom Savinis herlige genindspilning af klassikeren, **Night of the Living Dead** (1968). Selvom historien stort set er den samme, finder man mange små ændringer og twists, der gør, at man konstant bliver snydt. F.eks. i start-sekvens, hvor den første zombie stavrer hen mod Barbara. Men istedet for at overfalde hende ligesom i originalen, nøjes den levende døde her med at ramle ind i hende for blot at slæbe sig videre øjeblikket efter, hvorefter en helt anden zombie uventet kommer farende med fråde om munden.

Og hvilke zombier... mums! Denne gang ligner de virkelig uhyggelige lig, som - mod deres vilje - valser rundt og fortærer, hvad de kan støve op af tidligere naboer. They sure never lookes dead'er - takket være Everett Burrell og John Vulichs "state-of-the-art" makeup-fx!

De levende medvirkende er også ganske sjove: Bill Moseleys (den komplet vanvittige "Chop-top" fra **Saw 2** - I love this guy!) spiller dejlig psykopatisk i rollen som Barbaras bror, Johnny. Bedst er nok alligevel Tom "Otis" Towles, som den stædige og egoistiske Harry ("It's safer down here!") Cooper. Som en desværre lidt for tapper Barbara ses Patricia (**Knightriders** og **Monkey Shines**) Tallman.

Selve filmen har en glimrende atmosfære: Bedrøvet, tidløs og dunkel - yderligere understreget af Paul McColloughs udmærkede musik.

Night of the Living Dead - remake er et must, hvis man er vild med zombiefilm (you guessed it! Dét er jeg!!).

Thomas Rostock

"Money makes the world go round..." må være en linje George A. Romero og Tom Savini kan skråle udenad ved det her stadie. Der kan vel næppe være anden grund til, at dette forkrøblede projekt er blevet "udtænkt" og nu slæber blodspor over forsiderne på "Fangoria" og "Gorezone".

Good ole' Georgie har forfattet eller rettere gendigtet fortællingen om den stakkels Barbara (Patricia Tallman) og hendes bror Johnnie (Bill Moseley - kendt som "Platehead" i **Texas Chainsaw Massacre 2**), som besøger deres moders grav, for dér at blive overfaldet af en sjoskende zombie. Johnnie dør, og Barbara flygter som bekendt til en hytte i nærheden, hvor Sorte Ben (Tony Todd) og nogle andre nuller har slået sig ned i håbet om at undgå at blive ædt af de levende døde. Intet nyt under månen her, bortset fra at det nu er i farver og ikke den sort/hvide semi-dokumentariske form, som gav originalen sit særpræg og sin uhygge.

Nå, tænker man, der kommer jo nok noget nyt på et tidspunkt...en drejning i retning af det uventede... George plejer at være en mand for anderledes og spændende idéer. Og hvad sker der?!? Absolut ingenting! Udover en bøvet og kedelig newsreel-montage mod slutningen og lidt jagt-eskapader, hvor nogle red-necks morer sig med at plaffe zombier (kopieret mere eller mindre direkte fra Georgies egen **Dawn**...), så er det til helvedet med den plotmæssige nytænkning. Nogle (og deriblandt sikkert også George) vil måske påstå, at drejningen af Barbaras karakter væk fra det hulkende, katatoniske vrag i 1968-udgaven til en djærvere, initiativrigere Rambine signalerer en væsentlig og vovet udvikling, men den får man ikke mig til at hoppe på. Lige siden Sigourney Weaver spillede hård survival-kone i **Alien** og **Aliens**, har det efterhånden udviklet sig til Hollywood-kliché med macho-kvinder på film, og hvem kan sige, at de ikke er gået hen og blevet en smule træt af trenden (no offence, girls!).

Og hvad så med Tom Savini? Er den vor self-made makeup-/stunt-/skuespiller-fan favorite ikke i stand til at hive lidt kraft og saft ud af situationen, på trods af manuskriptets insisteren på familiariteten. Svaret må være "Nej!". Som instruktør har han ganske enkelt ikke udviklet sig nok siden Tales From the Darkside-episoden "Inside the Closet", og han filmer sine scener uden entusiasme og utroligt nok med en udpræget talentløshed for at iscenesætte sit eget fagområdes grusomme makeup-effekter (i denne omgang leveret af John Vulich og Everett Burrell fra Optic Nerve). Ikke at der så specielt meget "gore" at hente i forestillingen heller. De få steder, hvor filmen skriger på den eftertragtede "frisson", er det som om Savini bakker baglæns og sætter hælene i.

Skulle der virkelig så lidt som en påduttet R-rating for at fjerne nerven i det berømte Pittsburgh-makker-par? Åbenbart.

Penge, penge og atter penge har drevet de to før så respekterede genre-ikoner ud i, hvad som må betragtes som den rene Judas-taktik. Dette indebæ-

Fortsættes side 39

TIM BURTON

INFERNO introducerer det wacky boy-wonder bag BATMAN og EDWARD SCISSORHANDS!!

Af **Peder Pedersen**

"I've come to the conclusion that Hollywood sees me as a certain kind of "talent". I'm considered "wacky" and "off-beat"!"

-Tim Burton

Han er hyldet og hadet for sit arbejde på dette århundredes vel nok mest optalte og opreklamerede biograffilm ved siden af Steven Spielbergs tåreperser E.T.. Filmen, der her tænkes på, er naturligvis den flot opsatte filmatisering af Bob Kanes berømte tegneseriefigur **Batman**, og manden, måske nærmere knægten(?), er den dengang relativt ukendte Tim Burton. Han er nu - med sine kun 31 år - en af Hollywoods mest energiske og opfindsomme instruktører med kun har fire spillefilm bag sig; det være sig 1985s tossede komedie **Pee Wee's Big Adventure**, med ingen andre end den berygtede Pee Wee Herman, den vanvittige spøgelseskomedie **Beetlejuice** (1988), førnævnte **Batman** (1989) og nu den fjerde, **Edward Scissorhands**, som netop præger biografernes repertoire i størstedelen af Europa. Tim Burton tilhører filmverdenens nye kuld af weirdo/wacko- instruktører og står således side om side med bl.a. Michael Lehmann (**Heathers**, **Meet the Applegates**), Vincent (**The Navigator**) Ward, Guy (**Archangel**) Maddin og Stephen (**Cafe Flesh**, **Dr. Caligari**) S. Sayadian, der alle har formået skabe noget nyt og originalt midt i den hårdkogt, kommercielle glimmerverden.

Den tegneserie-elskende, sortklædte mand med det halvlange, mørke hår startede som "conceptual-artist" i de berømte Disney-Studios. Her udførte han design- og skulptur-arbejde på film som **The Fox and the Hound** (1979), **The Black Cauldron** (1982) og den aldrig færdiggjordte **Trick or Treat**. En erfaring, der skulle vise sig at have stor indflydelse på hans senere film.

I 1982 fik han og partneren Rick Heinrichs rapset $60.000 fra Disney til at realisere deres eget projekt. Det blev en fem minutters eksperimental dukkefilm om drengen Vincent

Maltence, en genert, syv-årig, der ihærdigt forsøger at følge sin favorit og navnebroders fodspor - Vincent Price (der iøvrigt også lagde stemme til som filmens fortæller). Filmens titel var blot **Vincent**. Den blev optaget i den kendte stop-motion-animator, David (**Puppetmaster II**) Allens Shop og vandt adskillige priser på filmfestivaller rundt om på kloden, inden den blev lagt på hylden hos Disney Studios. Næsten samtidig forsøgte Burton sig med realfilm, resultatet blev endnu en kortfilm, der gik under titlen **Luau**, hvor Burton selv spillede et afhugget hoved, som også var Verdens Mægtigste. Instrueret af Burton og Jerry Reese og optaget udelukkende med hjælp fra Disneys egne animatorer, skulle **Luau** efter sigende være noget af det vildeste, han har lavet: Bl.a. fortæller rygterne, at Burtons indkopierede hoved nær filmens slutning deltager i en surfing-konkurrence.

Vincents anerkendelse indebar, at Burton/Heinrich-team'et nu kunne fortsætte deres samarbejde med **Hansel and Gretel** (1983), en 45 minutters eventyrfilm, lavet på 16mm og for kun $116.000 til The Disney Channel. Men fremfor at følge det klassiske Grimm-eventyr, valgte Burton på utraditionel vis at lade filmens figurer udelukkende være orientalere. Derudover eliminerede han stedmoderen til fordel for en mand (Michael Yama), der også var den onde heks. Filmen kulminerede i en vanvittig karate-duel mellem heksen og Hans og Grete, hvilket betød, at Disney kun valgte at vise **Hansel and Gretel** en enkelt gang, hvorefter også den måtte se hyldens støv.

Ligesom **Vincent** var en hyldest til Vincent Price, skulle Burtons næste projekt vise sig at være en renhjertet kærlighedserklæring til James Whales **Frankenstein** (1931). **Frankenweenie** (1984) var historien om den unge Victor Frankenstein (Barrett (**Cocoon**) Oliver), som genopliver sin døde hund, efter, at den var blevet dræbt af en bil. Naboerne forarges på den kraftigste, og filmens kun 30 sort/hvide minutter ender tragiskt med naboernes jagen af "misfostret" - et tema, som Burton gentager i **Edward Scissorhands** (1990). Produceret for $1 million - igen for Disney, og med Daniel Stern og Shelley Duvall i rollerne som Victors forældre, har **Frankenweenie** bevist sig at være et mindre mesterværk med imponerende kulisser,

som er blevet hyldet og har vundet filmpriser de (få) steder, den er blevet vist. Men se om ikke **Frankenweenie** led samme skæbne som **Vincent** og **Hansel and Gretel**; indventar i Disneys kartotek - uden nogen som helst planer for udgivelse.

Bedre gik det imidlertid for Burtons to næste værker, begge tv-produktioner. Den første, genindspilningen af "The Jar" (1985), var en episode til NBCs **Alfred Hitchcock Presents** med Griffin Dunne i rollen som en kunst-udstiller, der får fingre i et underligt glas, hvis indhold skaber forskellige forunderlige og uhyggelige syner for dem, der kigger på det. "The Jar" viste sig at være en kendetegnende bizar størrelse, på trods af det ellers kunstneriskt kvælende tv-medium. Det var samtidig første gang Burton slog pjalterne sammen med komponisten Danny Elfman, som siden skulle blive Burtons faste medarbejder.

"...for the more his work indicates that he's a highly imaginative... er, character. It seems clear that his awarness of what we call reality is clearly underdeveloped!!"

The psychiatrist om **Edward Scissorhands**

Shelley Duvall hyrede herefter Burton til at instruere et afsnit til hendes **Fairy Tale Theatre**, hvortil også bl.a. Francis Coppola og Nicholas Meyer har instrueret. Burton leverede en 47 minutter lang adaption af eventyret om Aladdin og den magiske lampe med titlen **Aladdin and his Wonderful Lamp**. Afsnittet havde en række kendte skuespillere i rollerne, heriblandt James Earl Jones, Leonard Nimoy (uden spidse ører, men med langt fipskæg) og Robert Carradine. Atter en gang med de for Burton obligatoriske dunkle kulisser og fantastiske monstre.

Senere samme år kunne Burton endelig sætte sit navn på en spillefilm. **Pee Wee's Big Adventure** er den to-hjulede fortælling om børnekomikeren og kult-fænomenet Pee Wee Herman (alias Paul Ruebens), der en dag får sin fine, røde cykel stjålet og må lede over hele Amerika efter den. Det er en grotesk og oppustet fortælling, som kan forekomme alt for aggressiv for de mindste i familien; hvis de da overhovedet kan fatte interesse for den maniskt, ego-centrerede Pee Wee med den hvinende stemme. Men for aldersgruppen 12 og op er **Pee Wee's Big Adventure** et overflødighedshorn af vilde ideer og fanden-i-voldske take-offs. Burton brugte sin anonymitet til at smide hæmningerne og hælde alt fra model-ædende dinosaurer til spøgelsesagtige highway-truckers i gryden. **Pee Wee's Big Adventure** gik ikke overraskende (andre end for penge-mændene !) hen og blev årets "sleeper"-hit.

Burton var nu ved at få sit navn slået fast. Han var blevet Hollywoods nye, skøre instruktør og fik tilsendt ethvert manuskript, der havde ordet "adventure" i titlen. I panisk angst for at blive sat i bås kastede Burton sig ud i opgaven at skabe spøgelses-komedien **Beetlejuice** (1988) med Michael Keaton som "the afterlife's leading "Bio-exorcist"", Betelgeuse (udtales som titlen!), der skal hjælpe nyligt afdøde Barbara (Geena Davis) og Adam (Alec Baldwin) med at skræmme livet af deres hus' nye beboere, familien Dietz, thi de skrækkelige indflyttere har bestemt sig for at ommøblere og re-dekorere. Det er en vanvittig idé, der forvandler det store samtale-emne, "livet efter døden", til et rablende galt forum for skøre ideer: Håndbøger for nyligt afdøde, et ventevære-relsere fyldt med spøgelser med hver deres dødsårsag, kæmpe sandorme, mærkelige væsner og levende møbler.

Det er ren Burton: Wacky og tilpas gak gak. **Beetlejuice** gik da også rent ind hos filmpublikummet verden over.

Gennem de senere år havde Burton kæmpet en kamp med Warner Bros. om at få retten til at lave **Batman**, der i længere tid havde gået fra den ene instruktør til den anden (bl.a. var der snak om, at Joe Dante skulle have instrueret den). Endelig i 1988 - lige efter **Beetlejuice** - fik Burton "the go", og han samlede kræfterne fra branchens stærkeste folk, og skabte en helt ny og dunkel version af Bob Kanes superhelt, Batman, der gennem 60'erne var blevet latterliggjort i den "campy" tv-serie. Burton brugte Frank Millers noget mere realistiske fremstilling, tegneserien "The Dark knight", som inspirationskilde, lod Michael Keaton spille flagermusemanden, fik Jack Nicholson til at sætte liv i Jokeren (selvom vi hellere havde set Donald Sutherland i den rolle; han har i hvert fald den rette ansigt!) og hentede den engelske "production designer" Anton (**The Company of Wolves**) Furst til at skabe filmens utrolige kulisser og modeller.

Opreklameret stik modsat filmens egentlige plot og udseende (Warners PR fik **Batman** til at fremstå som værende århundredets film - med det mest slikkede udseende!) fik **Batman** en utrolig blandet modtagelse. De mindre børn og ligeledes tv-seriens fans blev skuffet over dens mørke og anderledes fremstilling af en superhelt, mens andre (mig incl.) blev overvældet over dens originale koncept og dets visuelle bombardement, der fremstår som noget af det mest fantastiske siden Douglas Trumbulls **Bladerunner**-eskapader (Anton Furst modtog da også en fortjent Oscar for sine anstrengelser). **Batman** levede naturligvis ikke op til forventningerne som "århundrets film" (dén afslørede jeg jo i sidste nummer af INFERNO!), men dens opreklamering resulterede i en vældig succes selv i dette land, hvor vi ikke er vante til den slags. Desuden ventede folk ængsteligt på, hvad Burtons næste projekt ville byde på.

Edward Scissorhands (1990) er Tim Burtons eget lille misfoster. Han har med denne første gang (co.-)skrevet, (co.-)produceret og instrueret. Man kan derfor også til fulde se hans personlige visoner realiseret. Historien om den blege, sorthårede fyr med sakse i stedet for fingre hører til det mest groteske filmpublikummet endnu er blevet udsat for. Burton beviser, at han kan takle enhver følelsesmæssig situation på lærredet, og filmens figurer fremstår helt igennem virkelighedstro. Det ligger imidlertid ikke i vejen for, at instruktøren på samme tid kan udfolde sin sindssyge humor samt drage de - for Burtons vedkommende - altid tegnefilm-inspirerede kulisser og dekorationer ind i den vemodige kærligheds-historie (se anmeldelsen overfor).

Burton er og bliver romantiker. Han elsker eventyr, hvor alt tilnærmelsesvis virker sort på hvidt, godt eller ondt!!

Hovedpersonerne i Burtons film er nærmest små selv-portrætter i såvel udseende som væremåde. De er som regel generte, indelukkede, menneskesky og barnlige. Figurerne kan ikke relatere til andre folk (eller er det omvendt, folkene, der ikke kan acceptere "outsidernes" personlighed?): Vincent i **Vincent**, Victor i **Frankenweenie**, Lydia Dietz i **Beetlejuice**, Bruce Wayne i **Batman** og Edward i **Edward Scissorhands**. Personerne har hovedsagligt gemt sig, hvis ikke "blot" på deres slot, så også bag deres maske eller makeup. Hans figurer er oftest enormt kreative - og i de fleste tilfælde en eller anden form for kunstner. Vincent vil være skuespiller, Lydia fotograferer, Delia skulpturerer, Jokeren er "the world's first homocidel artist", Bruce Wayne samler selv på antikvitets- og kunstgenstande, Pee Wee på legetøj, og Edward kreerer figurer i is og buske. Burton går enddog så langt at lade Delias skulpturer få liv i **Beetlejuices** klimaks (man aner Burtons kærlighed til **Godzilla**-film!).

Personernes melankolske tilbageholdenhed giver anledning til stor spekulation og forundren, og de bliver som følge deraf mystiske og i særdeleshed spændende.

Fortsætter og uddyber Tim Burton de banale selv-portrætter i sine kommende projekter, kan ingen svare på, hvilke ideer, drømme og oplevelser han vil hive frem. Kun Burtons egen wacky hjerne har facittet!

kortfilm:
1982: VINCENT, l: 5 m.
LUAU, l: ?
1983: HANSEL AND GRETEL, l: 45 m.
1984: FRANKENWEENIE, l: 35 m.
1985: ALADDIN AND HIS WONDERFUL LAMP - afsnit i serien "Fairy Tale Theatre", l: 47 min.
THE JAR - episode i serien "Alfred Hitchcock Presents", l: ?

spillefilm:
1985: PEE WEE'S BIG ADVENTURE.
Dk-bio/-video: Tossede Pee Wee ta'r på tur (Metronome).
Instr: Tim Burton.
Manus: Paul Ruebens, Phil Hartman & Michael Varhol.
Prod: Robert Shapiro & Richard Gilbert Abrahamson.
Foto: Victor J. Kemper.
Musik: Danny Elfman.
Medv: Pee Wee Herman, Elizabeth Daily, Mark Holton, Diane Salinger m.fl.
Længde: 90 min.

1988: BEETLEJUICE. Dk-bio/-video: Beetlejuice (Metronome).
Instr: Tim Burton.
Manus: Michael McDowell & Warren Skaaren.
Prod: Michael Bender, Larry Wilson og Richard Hashimoto.
Foto: Thomas Ackerman.
Musik: Danny Elfman.
Medv: Michael Keaton, Geena Davis, Adam Baldwin, Jeffrey Jones, Catherine O'Hara, Winona Ryder m.fl.
Længde: 92 min.

1989: BATMAN. Dk-bio-/video: Batman (Matronome).
Instr: Tim Burton.
Manus: Sam Hamm & Warren Skaaren.
Prod: Jon Peters & Peter Guber.
Foto: Roger Pratt
Musik: Danny Elfman.
Medv: Michael Keaton, Jack Nicholson, Kim Basinger, Pat Hingle, Billy Dee Williams, Jack Palance m.fl.
Længde: 126 min.

1990: EDWARD SCISSORHANDS.
Dk-bio: Edward Saksehånd (Constantin).
Instr: Tim Burton.
Manus: Caroline Thompson - efter en historie af Burton & Thompson.
Prod: Denise Di Novi & Tim Burton.
Foto: Stefan Czapsky.
Musik: Danny Elfman.
Klip: Richard Halsey.
Makeup: Stan Winston.
Medv: Johnny Depp, Winona Ryder, Dianne Wiest, Alan Arkin, Anthony Hall, Kathy Baker, Vincent Price m.fl.
Længde: 98 min.

edward SCISSORHANDS

Af Peder Pedersen

Ærede læsere, gør jer klar til at klappe henrykt i jeres små hænder i fryd og begejstring; Tim Burtons **Edward Scissorhands** er simpelthen årets vildeste filmoplevelse.

Peg (Dianne Wiest fra **Parenthood** i endnu en prægtig moderrolle) er i fritiden dørsælger for firmaet "Avon", der fabrikerer skønheds-hudcreme. Afsætningen i nabolaget har været lidt sløj, og Peg bevæger sig med lidt vovemod op til det gamle, forfaldne og sorte slot, som ligger for enden af det 50'er prægede, pastelfarvede forstadskvarter. Ud fra **Dr. Caligari**-skyggerne træder Edward (fortræffelig spillet af Johnny Depp i suveræn, hvidkalket makeup), en ung mand med et mindre handicap: Sakse i stedet for hænder - meget praktisk i visse sammenhænge, men en ulempe i andre: Hvad gør han eksempelvis, hvis næsen nu kløer?! Han er en opfinders (gamle Vincent Price - hvem ellers?) forsøg på at skabe et kært og dannet menneske. Uheldigvis døde opfinderen, før Edward kunne få sine eftertragtede hænder; og stakkels Edward er nu mutters alene i verden. Peg får medlidenhed med den blege, arede dreng, som i sit sorte tøj og med det lange, mørke strithår ligner indbegrebet af en Cure-fan. Hun tager Edward med sig hjem i håb om, at kunne give ham en anstændig og normal tilværelse. Han præsenteres for familie, venner og naboer og falder godt i hak. Han laver flotte figurer af buske og hække, klipper hundes pels og nabo-fruernes hår, medens vi på lydsiden kan høre Tom Jones synge "With these hands".

Edward forelsker sig så i datteren Kim (Winona Ryder med langt, lyst hår) og drømmer om engang at få sig nogle rigtige hænder. Men Kims fyr (John Hughes-regular Anthony Michael Hall) ønsker Edward af vejen, og muligheden viser sig, da Edwards trang til at knuge folk kun er til stor ulykke.

Egentlig er skabelonen til **Edward Scissorhands** ikke andet end en variant på temaet om "skønheden og udyret" og til dels **Frankenstein**, som Burton holder så meget af. Det er en ret sørgmodig fortælling, hvor de folk, som jagter Edward i sidste ende bliver udyrene, og Edward et offer for de uvante omgivelser, og selvom **Edward Scissorhands** på samme tid pressede tårerne frem hos undertegnede og - med sine socialrealistiske elementer (**Edward Scissorhands** sætter fingeren på især handicap-problemer, fordomme, sladren og folks trang til at se alt i penge og ting) virkelig viser, hvor onde folk kan være mod hinanden - har filmen også sine morsomme passager, hvor Burtons gale og groteske humor for alvor kommer frem. Det er simpelthen udelukkende fantasien, der sætter grænser for, hvad den mands hjerne ikke kan finde på, og takket være den Oscar-belønnede makeup-fx-troldmand Stan Winston og de visuelle effekt-genier hos Peter Kurans VCE er det nu muligt at se Burtons gak-gak-verden realiseret til fuldeste potentiale. Filmens kulisser går fra den ene yderlighed til den anden: de mangefarvede villaer, det dunkle slot fyldt med den gamle opfinders Storm P.-kreationer og særligt Edwards hæk- og is-skulpturer - flot og stilfuldt fotograferet af Stefan Czapsky. Alligevel glemmer Burton ikke sine figurer; han har styr på tingene, og skuespillerne leverer alle pragtpræstationer.

Som den perfekte blanding af David Lynchs **The Elephant Man** og Walt Disney-tegnefilm såsom **Pinocchio** - sat til tonerne af et overdrevent moderne, materialist-samfund - er Tim Burtons **Edward Scissorhands** et fortryllende eventyr, jeg glad vil vende tilbage til, hver gang chancen byder sig!

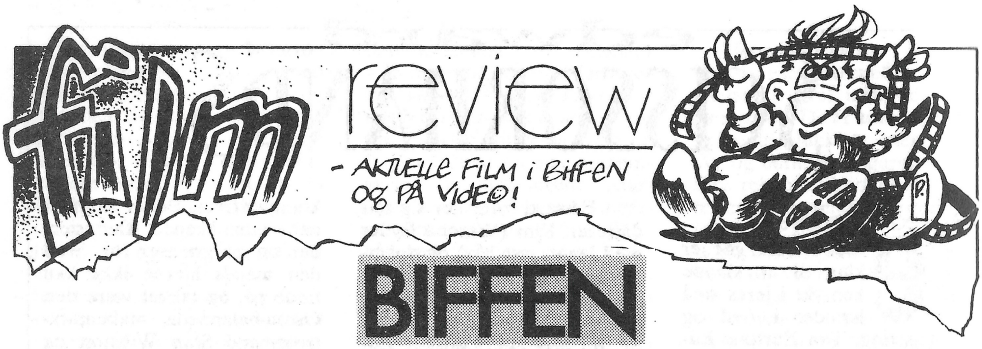

ALICE

Thomas Rostock

ALICE, USA 1990.
Dk-bio: Alice (Nordisk)
Instr & manus: Woody Allen.
Prod: Robert Greenhut.
Foto: Carlo Di Palma.
Klip: Susan E. Morse.
Musik: various.
Medv: Mia Farrow, Joe Mantegna, William Hurt, Alec Baldwin m.fl.
Længde: 106 min.

Woody Allen fortsætter sin filmiske detour efter sidste års midlertidige ophold med den hæderlige **Crimes and Misdemeanours**.

Alice udæsker Allens efterhånden noget udvandede repertoire i sin over-ambitiøse portrættering af spinkle Mia Farrow som titlens up-town hausfrau fanget i eksistentiel midtvejs-krise.

Fantasy-elementet (som er den eneste grund til omtalen i dette forum) kryber ind bl.a. i kraft af Alices gestalt-terapeutiske samtaler med ex-boyfriend og spøgelse (Alec Baldwin på ferie fra Kim Basinger!), samt nu afdøde Keye (**Gremlins**) Luke, der i en kinesisk opiumshule tildeler Alice en urte-portion med en vis usynligheds-forstærkende effekt.

Desværre for Luke og os andre virker drikken kun få minutter af gangen, og vi sidder tilbage med den nerve-eksalteret Farrow, som ikke kan opmønstre for fem flade øre sympati for sin person.

Hverken scenerne, hvor Alice bryder med sit yuppie-svin af en husbond (William Hurt i en typecasted rolle), eller hvor hun tiltyer en affære med en flødebolle af en saxofonist (Joe Mantegna - også typecasted), kan fremtvinge den nødvendige identifikation.

Allen forsøger behjertet at dække over alle døde områder ved at vende plader fra sin store Jazz-samling, citere Bergmanske og Felliniske drømmesekvenser og lire gamle vittigheder af om Mad, Sex og Døden, men uden held. Tiden synes at være løbet fra den lille mand med de store briller, og vi må nok belave os på at udhugge skriften til den instruktørs kunstneriske gravsten. Celluloid-rullerne og video-kassetterne med så gode film som **Love and Death**, **Annie Hall** og **Manhattan** vil i hvert fald snurre længe efter, at **Alice** er blevet buret inde forglemmelsens mausoleum med in memorium-skriften: "It's all gone now, 'cept for the memories!" O

HIGHLANDER II

Thomas Rostock

HIGHLANDER II: THE QUICKENING, USA 1990.
Dk-bio: Highlander II - Visualiseringen (Constantin ApS).
Instr: Russel Mulcahy.
Manus: Peter Bellwood.
Prod: Peter Davis & William Panzer.
Foto: Phil Meheux.
Musik: Stewart Copeland..
Medv: Christpher Lambert, Sean Connery, Virginia Madsen, Michael Ironside
Længde: 96 min.

Christopher Lambert spiller fransk klovn til australske wild boy Mulcahys inkompetente "instruktion" i denne grinagtige tilintetgørelse af filmisk sund fornuft. Iført ussel old-age makeup og hvislende gammelmands-stemme humper det lemfældige abe-idol sig til sin letteste løn-check siden Michael Ciminos **The Sicilian**, og han får godt selskab af en desorienteret Sean Connery, der nedværdiger sig til at score 3 millioner dollars for 14 dages arbejde.

Jeg? Jeg skulle mindst have det dobbelte for at sidde igennem dette makværk en gang til! Ærligt talt så tror jeg, det er meget længe siden, jeg har set så dårlig en film. Måske ikke siden den oprindelige **Highlander** var oppe og vende for en del år siden, og selv ved den sammenligning blegner 1'eren. Mulcahy burde i hvert fald indlægges til mental undersøgelse for at have valgt at filme et manuskript, hvor så lidt fungerer bare på simpelt ABC-niveau. Question in point: Hvorfor ligger f.eks. alle kulisser hen i vand og dryppende pøler, når det fastslåes andetsteds i filmen, at det nyoprettede "Earth-shield" til beskyttelse mod infra-røde stråler udelukker faldet af nedbør? Answer: Fordi Mulcahy er gammel musik-video-instruktør og hans hjerne er røget ud under optagelserne af Duran Durans **Bladerunner**-pasticher!

O

PS: Denne undskyldning for en film skulle egentlig have haft mindre end nul splats, men min med-redaktør ville ikke efterkomme mit ønske. Ovenstående anmeldelse kan som følge deraf muligvis fremstå som alt, alt for positiv!

sleeping with the enemy

Peder Pedersen

SLEEPING WITH THE ENEMY, USA 1991. Dk-bio: I seng med fjenden (Dansk Filmindustri).
Instr: Joseph Ruben.
Manus: Ronald Bass - baseret på en roman af Nancy Price.
Prod: Leonard Goldberg.
Foto: John W. Lindley.
Musik: Jerry Goldsmith.
Medv: Julia Roberts, Patrick Bergen, Kevin Anderson m.fl.
Længde: 98 min.

Pretty Woman Julia Roberts kan ikke længere leve med sin mand. Han er a! for møj en perfektionist. Han banker hende halvt fordærvet, når hun ikke hænger håndklæderne korrekt og voldtager hende på spisebordet (mens det lyner og tordner blåt lys!), hvorefter han giver hende blomster som undskyldning.

Julia planlægger derfor sin egen fingererede død og flygter bagefter tværs over USA i en af de hersens Greyhound-busser for at starte på en frisk. Alt går godt, indtil manden i raseri vågner fra sin depression og ulykkelighed efter at have opdaget vielsesringen på bunden af toilettet og lugtet lunten.

Hvor Joseph Rubens Hitchcockian spleeper **The Stepfather** (1987) ligefrem oste af intens (og overbevisende) spænding og atmosfære, er **Sleeping with the Enemy** en træt affære, uhyggelig kun for dem, som første gang stifter bekendtskab med andet end **The Cosby Show**.

Jacob's Ladder

Peder Pedersen

JACOB'S LADDER, USA 1990 (Tri-star)
Instr: Adrian Lyne.
Manus: Bruce Joel Rubin.
Prod: Alan Marshall.
Foto: Jeffrey L. Kimball.
Musik: Maurice Jarre:
Medv: Tim Robbins, Elizabeth Pena, Danny Aiello, Matt Craven m.fl.
Længde: 117 min.

Jacob har det ikke så godt. Han plages af onde ånder og djævelske dæmoner, som tilsyneladende kun har i sinde at tage livet af ham... de er nu faktisk ude på det modsatte?! Forvirring hersker i **Jacob's Ladder**, og jeg risikerer hurtigt at røbe for meget af plottet om Tim Robbins, der - som Vietnamsoldaten Jacob - kravler op og ned af livets stige!

I bund og grund er det en meget simpel og logisk "after-life"-fortælling af den Oscar-belønnede **Ghost**-screenwriter Bruce Joel Ruben, og selv med en Zucker ved roret (eller enhver anden sucker for den sags skyld!) kunne **Jacob's Ladder** sikkert være kommet sikkert i havn og blevet en stilfuld og intelligent gyser. Men med **9 1/2 Weeks**' Adrian Lyne nærmer vi os en fatal kæntring. Vink bare farvel til normal og acceptabel sceneforvaltning. Lyne formår på uforklarlig vis at skabe en mystisk og skræmmende Ken Russel'sk første halvleg, som desværre ikke efterlader spænding nok til den anden. Klimakset er tillige blot en plot-centreret dialogsekvens, sat i et gråt, kedeligt og forfaldent slum-kvarter.

BONFIRE OF THE VANITIES

Miquel Wrisberg

BONFIRE OF THE VANITIES, USA 1990 (Metronome)
Instr: Brian D Palma.
Manus: Michael Cristofer - efter Tom Wolfes roman.
Prod: Peter Gubet & Jon Peters.
Foto: Vilmos Zsigmond A.S.C.
Musik: Dave Grusin.
Medv: Tom Hanks, Melanie Griffith, Bruce Willis, Morgan Freeman m.fl.
Længde: 126 min.

Hvis Brian De Palmas nye filmflop, **Forfængelighedens bål**, skal skildre løgnen og den dekadente livsstil, kan man med rette sige, at han med denne komiske filmatisering af Tom Wolfes nærmest selvbiografiske bog næppe har så meget at prale af.

Bonfire of the Vanities handler om den succesrige børsmægler, Sherman McKoy (Tom Hanks i en forfejlet casting) og hans elskerinde, Maria (Griffith), som uheldigvis drejer ind af en forkert sidevej og havner i Bronx. Maria udbryder i sin egen rigdomsforfængelighed: "Sherman, we're in the middle of a fucking war zone!!". I hvert fald vrimler det med "vilde" mennesker (sorte og sydamerikanere), elendighed og forfald, og da de to prøver at undslippe dette helvedes inferno, konfronteres de med to unge, sorte, hvor Maria i desperation kommer til at køre den ene ned. Herefter ruller lavinen med sensationsjournalisten, Peter Fallow (Willis) ude på sidelinien, der med sine racistisk-betonede artikler medvirker til Shermans fald.

Bonfire er langtfra De Palmas bedste film, selvom den visuelt hæver sig over gennemsnittet. Fimen mangler det touch af fascination, der til sammenligning får hans gamle **Carrie**, **The Fury** og **Blow-up** til at ligne rene mesterværker. De Palma mestrer ikke komediestilen og burde derfor hellere holde sig til sine nyere politisk inspirerede produktioner som **The Untouchables** og **Casualties of War**.

SPEAKING PARTS

Thomas Rostock

SPEAKING PARTS, Can 1989 (Ego Film Arts/Ranvaud/Academy Pics/Film 4 Int.).
Instr & manus: Atom Egoyan.
Prod: Don Ranvaud & Ego Film Arts.
Foto: Paul Sarossy.
Musik: Mychael Danna.
Medv: Michael McManus, Arsinée Khanjian, Gabrielle Rose, Tony Nardi m.fl.
Længde: 92 min.

Tre skæbner i og omkring et hotel: En kvindelig filmproducer, Clara (Gabrielle Rose), har skrevet et yderst personligt manuskript og søger nu en mandlig hovedrolle. Hun har indbooket sig på hotellet, hvor Lance (en ranglet Michael McManus) arbejder. Lance er i virkeligheden skuespiller, men må holde rengøringsjob for at få det til at løbe rundt, mens han samtidigt prøver at ignorere tilnærmelserne fra hotel-arbejdskollegaen Lisa (Arsinée Khanjian, der med sit på een gang udtryksfulde og sært smukke ansigt blotlægger hele sit sårbare følelsesregister). Lance får selvfølgelig fat i producerindens manuskript, da han en dag gør rent på hendes værelse, og bliver involveret i både rollen og hende. Lisa måp derimod nøjes med at leje gamle Z-film med Lance i videobutikken "After Dark Video" og drømmende masturbere til hans statist-optrædener.

Sådan starter **Speaking Parts**, hvor den canadiske instruktør Atom Egoyan fortsætter stilen fra den oversete **Family Viewing** uden at ændre recepten særlig meget. Det handler stadig om video, og hvordan hovedpersonerne relaterer sig til mediet og hinanden gennem det. Folk har generelt ekstreme problemer med at kommunikere selv den mindste ufordækte hensigt i Egoyans univers, og derfor er der naturligt nok sparsomt med dialog og oceaner af tid til at stå og stirre ind i en blank væg eller, for den sags skyld, en flimrende videoskærm. "Atomen" besidder dog et ubestridt talent for at vende den nihilistiske paralysering til en hypnotisk, billedlabyrintisk essay med fast fodslag i nogle spændende ideer og intrikate menneskelige konfrontationer midt i den næsten Orwellske kulde. At de så ikke altid forløses i lige så vellykket en grad, som tilfældet var med **Family Viewing**, er en anden sag. Ovenstående indledning var i hvert fald nok til at holde interessen kørende hos denne anmelder, og slutningen - hvor en parallelklipning mellem optagelserne af producerindens nu omskrevne manus og Lisa opslugt i trance-lignende telepat-smeltning med video-billedets dybe, afslørende lag (intet under, at Cronenbergs **Videodrome** kan ses tidligere i filmen som et cover i videoforretningen, Lisa lejer i!) - efterlod mig også i en behagelig tilstand af mystificeret måben. Jeg må nok hoste op med, at jeg til stor del lider af en svaghed for semi-uforståelige film, og at **Speaking Parts** så sandelig hører til toppen af kransekagen indenfor den katagori. Folk med tildragelser til "arty-fartsy"-oplevelser vil i hvert fald ikke gå galt i byen med denne snørklede produktion (ha! Det sa'e du også om **Dial HELP!** -red.). Det kan man vist roligt konstatere!

MILLER'S CROSSING

Peder Pedersen

MILLER'S CROSSING, USA 1990.
Dk-bio: Miller's crossing - dødens ekko (Constantin ApS).
Instr: Joel Coen.
Manus: Joen & Ethan Coen.
Prod: Ethan Coen.
Foto: Barry Sonnenfeld.
Musik: Carter Burwell.
Medv: Gabriel Byrne, Albert Finney, Marsha Gay Harden, John Turturro, Jon Polito, J. E. Freeman m.fl.
Længde: 117 min.

Coen-brødrene (**Blood Simple** og **Raising Arizona**) har gjort det igen. Udsendt på omtrent samme tidspunkt som Scorseses **Goodfellas** og Coppolas **The Godfather III**, giver **Miller's Crossing** et frisk syn på gangstergenren. I en navnløs, amerikansk by i tiden omkring '30'erne kæmper de to gangsterbosser, irlænderen Leo (Albert Finney) og italieneren Johnny Caspar (Jon Polito) mod hinanden, alt i mens Leos "følelseskolde" rådgiver, vor hovedperson, Tom (Gabriel Byrne), forsøger at redde sin boss ud af suppedasen, sig selv ud af sin spillegæld og samtidig finde sit hjerte ("what heart?") til sit livs udkårne: Verna (Marsha Gay Harden), der også sover med Leo, så hendes bror, jøden Bernie Bernbaum, kan beskyttes mod Johnny Caspar, som Bernie har snydt!

Intrigerne forværres, og det hele virker hurtigt langt mere indviklet end dette resumé. Tingene hænger imidlertid

præcist sammen, og Joel Coen instruerer med sikkert håndelag (broderen Ethan producerer - og de skriver begge historierne!). Deres kærlighed til gamle 40'er film skinner tydeligt igennem, og filmen er ligeså meget en hyldest som en parodi - lavet med så megen renhjertethed, at jeg kan ikke dy mig for at udnævne **Miller's Crossing** til en af dette års bedste film (sammen med **Edward Scissorhands**.) Uforglemmelige skudscener, der skaber filmhistorie; læg mærke til Sam Raimis nedskydning på åben gade, Barry Sonnenfelds sublime fotografi blander lige dele af gammel noir-stil med Coens egne ustyrlige tracks og pans samt fantastiske overblændinger. Carter Burwells musik alene kunne få en til at spekulere på, om det mon var aftalt spil ved dette års Oscar-uddeling?!

the silence of the lambs

Torben Simonsen

SILENCE OF THE LAMBS, USA 1990.
Dk-bio: Ondskabens øjne (Nordisk).
Instr: Jonathan Demme.
Manus: Ted Tally - baseret på en roman af Thomas Harris.
Prod: Kenneth Uh, Edward Saxon og Ron Bozman.
Foto: Tak Fujimoto.
Musik: Howard Shore.
Klip: Craig McKay
Medv: Jodie Foster, Anthony Hopkins, Scott Glenn, Ted Levine m.fl.
Længde: 119 min.

Silence of the Lambs, filmen, som har givet massemorderen en renæssance på det store lærred, er baseret på den blændende bog af forfatteren Thomas Harris.

Thomas Harris er tidligere journalist, hvilket hans bøger bærer tydeligt præg af. Indtil dato er det dog kun blevet til tre romaner. Den første, "Black Sunday", udkom i 1973. Det er en ikke-uspændende bog om arabisk terrorsime i forbindelse med den amerikanske Superbowl. Bogen filmatiseredes i 1977 af John Frankenheimer og med Robert Shaw og Bruce Dern, men blev ingen større succes. Delvis på grund af et uheldigt sammenfald med Sorte September-hændelsen ved de tyske olympiske lege.

I 1982 udkom så "Red Dragon", en særdeles vellykket og nervepirrende roman om FBI-manhunter Will Grahams forsøg på at fange en psykotisk massemorder, der myrder ved fuldmåne. Bogen introducerer undervejs en bi-person, som med sit uslettelige indtryk truer med at tiltrække al opmærksomhed. Denne bi-person er dr. Hannibal Lecter. En intelligent psykolog med hang til kannibalisme!!

"Red Dragon" blev en kæmpesucces, og i året 1986 blev den filmatiseret af Miami Vices Michael Mann, der omdøbte den til **Manhunter** (fås fra ABCollection). Filmen giver en god portion spænding undervejs, men desværre spises vi af med en selvkomponeret slutning, som ikke findes i bogen. Det er desuden kendetegnende for filmen at springe over, hvor gærdet er lavest. Dog giver skuespilleren Brian Cox her et fremragende portræt af den mystiske Dr. Lecter. Et portræt, som kommer langt tættere Thomas Harris' Lecter, end Anthony Hopkins' fremstilling i den seneste filmatisering, hvor det iøvrigt i udpræget grad er Lecter, der er hovedpersonen.

I bogen, "Silence of the Lambs", følger vi den unge FBI-rekrut, Clarice Sterling, som inddrages i en sag om endnu en massemorder, hvis særkende er, at ofrene efterledes delvist flåede. Morderen har derfor fået øgenavnet "Buffalo Bill". På grund af manglende spor, ser FBI sig nødsaget til at lade Clarice konsultere en sand ekspert på området, Dr. Hannibal Lecter. Det er møderne mellem disse to, der er bogens stærkeste afsnit. For at få hjælp fra Lecter, skal Clarice fortælle om sig selv. Disse udvekslinger er ganske enkelt fortalt mesterligt. Ingen steder rammer Harris en falsk tone. Det lykkedes for Clarice at få identificeret Buffalo Bill, som hun møder i et endeligt opgør sidst i bogen. Hannibal Lecter får - udover et særligt forhold til Clarice - også lidt mere kontant udbytte af deres udvekslinger, idet han får mulighed for at genvinde den frihid, Clarice har givet ham fornyet behov for.

Nu har vi altså fået en filmatisering af Harris' trejde bog, og det er utvivlsomt den mest vellykkede af dem alle. Filmen er instrueret af tidligere Corman-protegé, Jonathan (**Something Wild**) Demme, og den er ganske loyal overfor romanens plot, mens den afviger fra historien om Clarices fortid. Filmen fremstiller hende som en hel og nuanceret kvindeskikkelse, der forsøger at leve op til sine egne forventninger, mens Harris' i romanen skildrer hendes fader-forhold på et høj-psykologisk plan. I bogen forlod faderen hende, da hun var 11 år gammel, og Clarice søger nu en ny fader-figur i FBI-chefen, Jack Crawford. Det er heller ikke rigtig overbevisende i filmen, at Clarice skulle have dybe traumer over det skrigende lam, hun ikke kunne redde fra at blive slagtet. Især ikke, når man ved, hvad hun senere oplever af barskere karakter. Filmens flashback-scener er snarere irriterende end nødvendige. Måske er Demme godt klar over det og måske netop af den grund, er filmen mere pessimistisk med hensyn til, om Clarice har mulighed for at vinde lammenes tavshed.

Dette lille brok er dog ikke nok til at frakende **Silence of the Lambs** sine berettigede fire splats. Både Anthony Hopkins og Jodie Foster leverer fremragende skuespilpræstationer, og Jonathan Demme stoler nok på sine skuespillere til at holde deres ansigter i langvarige close-up-scener, og han er samtidig bevidst om detaljer: Billederne i Lecters celle, relikvierne fra amerikasnk historie i garagen, det blandede ragelse hos Buffalo Bill og det amerikanske flag, som så afgjort har set bedre dage. Filmen må samtidig være et velkomment slag i ansigtet på de filmfolk, der mener, at man er nødt til at undgå modbydelige ting i film for at få kasse-succes. Kan **Silence of the Lambs** derudover medvirke til, at der laves flere film, som ikke taler ned til sit publikum. Film, der giver mere komplicerede forklaringsmodeller end: "han blev mobbet som dreng... derfor blev han massemorder". Det ville være værd at fejre. Måske endda med en flaske Chianti... og eventuelt en bid lever!?

VIDEO

ARCHANGEL

Thomas Rostock

ARCHANGEL, Can 1990 (Telefilm Canada/A Greg Klymkiw Prod.)
Instr: Guy Maddin.
Manus: Guy Maddin & George Toles.
Prod: Greg Klymkiw.
Foto: Gary Turchyn.
Klip & sound-design: Guy Maddin.
Medv: Kyle McCulloch, Kathy Marykuca, Ari Cohen, Sarah Neville, Michael Gottli m.fl.
Længde: 85 min.

Canadas ny-udklækkede enmands svar på de gamle stumfilmskværnere Sergei Eisenstein og D. W. Griffith hedder Guy Maddin og er uden tvivl en gal filmmager forklædt som David Lynch. Dette må være konklusionen, efter man har siddet igennem Maddins seneste film, **Archangel**, skudt i 16mm og med et meget smalt budget, men fyldt af luftige aspirationer om at snappe nævnte forbilleder i buksebagen.

Canadierens store kærlighed til film fra "The Silent Era" giver sig kontant udtryk i den æstetik, han har disket op med siden 30 minutters kortfilmen **The Dead Father** og featuredebut'en/Midnight Movie-kult hittet **Tales from the Gimli Hospital** fra 1988; nemlig den målrettede pastiche på stumfilmens stoflige kvaliteter: Det glorificerende, kontrastrige sort/hvide fotografi, det svulstige i den komplet artificielle benyttelse af studie-baseret scenografi, og den overdimensionerede skuespillermimik. Koblet til en Lynchsk sensibilitet for den totale off-the-wall fortælling, hvor det ene mere vanvittige øjeblik griber det næste, er Maddins film følgelig et særpræget bekendtskab, der helt klart synes skræddersyet til at frastøde folk med forventninger om en oplevelse, de "kan forstå"!

Hør f.eks. blot på den historie, **Archangel** fremturer med: I den russiske by, der bærer film-titlens navn, udspiller sig under den bolschevikiske revolution, i tiden omkring første verdenskrig, et kærlighedsdrama af store følelsesmæssige proportioner. Den et-benede canadiske løjtnant John Boles (Kyle McCulloch) er forelsket i Iris. Hun er imidlertid død, men det forhindrer ikke Boles i at tro, at den russiske sygeplejerske Veronkha (Kathy Marykuca) er hans bortgåede kæreste genopstanden. Veronkha forstår ikke et kuk af den pludselige opmærksomhed, hun er offer for, eftersom hun i forvejen er gift med piloten Philbin (Ari Cohen). Støtte er der dog intet at hente fra ægtemandens side, da denne konstant lider af hukommelsestab som følge af at have været udsat for et sennepsgas-angreb. Midt i den almene forvirring er der også lige plads til, at skønne Danchuk (Sarah Neville) kan falde pladask for Boles, nu hvor hun er blevet godt og grundigt træt af sin kujon-agtige livsfælle, Jannings (Michael Gottli).

Dårskaben trives, og til et bagtæppe af udrasende krigshandlinger (konstant nærværende i filmen bl.a. via lydsporets fjerne granatlyde...og, ja, **Archangel** har et lydspor!) og papmaché-byggede, sneklædte vinterlandskaber udveksles så de mange forlibte øjekast, alt imens Maddin gør sit bedste for at understøtte (undermine re?) det soap opera-inspirerede melodrama med sin stilistiske sans for absurde tosserier. Har man måske nogensinde før set et regnvejr, der udelukkende består af hvide kaniner? Eller en mand stoppe sine egne tarme på plads, efter han har fået maven skåret op og har tabt indholdet på gulvet? Eller hvad med en sygdomskur, der kræver, at den sygdomsramte energisk skrubbes med et par hestebørster?

Alt dette og meget mere kan man få fornøjelsen af at overvære i **Archangel**. Guy Maddins private galimatias indfinder sig uslebent i smukke, men grove, monokrome billed-tableau'er, som glimtvis bærer vidnesbyrd om, at et ægte geni er i støbeskeen. Og de cineaster, der vider sig at værdsætte den slags og fortsat ønsker at underholdes ud i irrationalitetens indforståede og uregerlige væsen, vil hurtigt indse, at de i Maddin er stødt på et nyt og mærkværdigt ledelys for fremtidens videre udvikling på filmfronten.

Alle, der måtte mene modsat, kan efter min mening begå kollektivt "hara-kiri" i den nærmeste danske biograf under forevisningen af **Teenage Mutant Ninja Turtles** the sequel to the sequel to the sequel!

SCANNERS II

Henrik Rytter

SCANNERS II, Can 1990.
Dk-video: Scanners II (Nordisk).
Instr: Christian Duguay.
Manus: B. J. Nelson.
Prod: René Malo.
Foto: Rodney Gibbons.
Musik: Marty Simon.
Medv: David Hewlett, Deborah Raffin, Yvan Ponton, Isabelle Mejias m.fl.
Længde: 99 min.

Hvem glemmer nogensinde hovedeksplosionen i David Cronenberg-mesterværket, **Scanners**, der gjorde livet lystigere for splatter-fanatikere og fik den brede offentlighed til at trække snuden til sig og hviske i krogene om sygdomstegn i samfundet?!

En efterfølger har altid været betragtet som blasfemi, men producnterne bag Cronenbergs originale film om de viljestyrende telepater har længe truet med en sådan. Oprindelig var der planlagt en tv-serie, men istedet blev det til en lille række lav-budgetterede spillefilm, hvoraf den første ny kan lejes på dansk video (efterfølgeren er allerede godt på vej).

Christian Duguays **Scanners II: The New Order** er en dybt uoriginal fortsættelse, efterabende originalens plot uden dog på samme måde at nå i dybden. Undertitlen refererer ikke til- som man formodes til at tro - den nye generation af scannere, men derimod til politichefen, Forresters planer om at skabe en ny samfundsorden, hvor scannerne skal hjælpe med at bekæmpe kriminaliteten. Gør de det ikke frivilligt, lader Forrester dem pumpe med vanedannende stoffer. På den led får han dem i sin magt.

Skuespillet er ren jammer, men filmens Cronenberg-lignende matte look (Canada er tilsyneladende farveløs) og de tekniske detaljer, såsom Mike Smithsons få, men utroligt flotte special makup effects og Rodney Gibbons solide kamera-arbejde, er nok til at filmen er passende tidsfordriv på en af de mange regnvejrsdage.

BY DAWN'S EARLY LIGHT

Jesper Ørsted

BY DAWN'S EARLY LIGHT, USA 1990. Dk-video: By dawn's early light (Metronome).
Instr: Jack Sholder.
Manus: Bruce Gilbert - efter romanen "Trinity's Child" af William Prochnau.
Prod: Thomas M. Hammel.
Foto: Alexander Gruszinski.
Musik: Trevor Jones.
Sp-v-fx: Peter Kuran & VCE
Medv: Powers Boothe, Rebecca DeMornay, James Earl Jones, Martin Landau, Jeffrey DeMunn, Darren McGarin m.fl.
Længde: 97 min.

Dette er en film om atomragnerok fra 1990, altså fra efter den kolde krigs afslutning. Nu kan man så spørge sig selv: "Følger filmproducenterne ikke med tiden"? Jo da, **By Dawn's Early Light** er til og med inspireret af en hændelse, hvor russiske A-våben blev "kompromitteret" af seperatister. Filmen starter med, at et stjålent atommissil affyres mod Sovjet fra Tyrkiet - En handling russerne ikke kan opfatte som andet end en NATO-aggression, og de iværksætter som følge heraf et begrænset atomangreb mod USA. Herfra følger man så de amerikanske beslutningstagere og besætningen ombord på et B-52 bombefly, der sendes på "The Grand Tour" over Sovjet, da konflikten optrappes. I modsætning til **Miracle Mile**, som spiller på de civiles angst og uvidenhed, følges her de skæbnesvangre beslutninger skridt for skridt.

Et solidt cast af gode B-filmstjerner leverer troværdige præstationer (James Earl Jones' øverstkommanderende "Alice" mere end blot ligner USAs rigtige General Colin Powel!) i Jack Sholders kompetente instruktion. Peter Kurans VCE står får de udemærkede visuelle fx (pernittegrynene vil dog hæfte sig ved, at samme background-matte af en brændende by anvendes to forskellige steder i filmen)!

By Dawn's Early Light trodser sit medie, der er intet "tv-movish" over den. I sine nervepirrende 1 1/2 time viser den klasse, som (uden at "yours truly" har set **Fail Safe!**) gør den til det ultimative atomkrigsdrama!

HEATHERS

Peder Pedersen

HEATHERS, USA 1989 (New World/Cinemarque Entertainment Ltd.).
Instr: Michael Lehmann.
Manus: Daniel Waters.
Prod: Denise Di Novi.
Foto: Francis Kenny.
Musik: David Newman.
Medv: Winona Ryder, Christian Slater, Shannen Doherty, Lisanne Falk, Kim Walker m.fl.
Længde 102 min.

Veronica (spillet af **Beetlejuices** Winona Ryder) har nået det, alle de lokale piger drømmer om. Hun er blevet accepteret som medlem af Westerburg's Highs populære pigeklike, "Heathers", hvis eneste mål viser sig at være berømmelse - bl.a. opnået ved flittig terroriseren og gøren nar af skolens invalide og særdeles kraftige Martha - med øgenavnet "Dumptruck"!

Veronica afskyer pigernes ondskabsfulde gerninger, og da hun møder byens nye, unge - lidt rebelske - tilflytter, Jason Dean (Christian Slater i Jack

Nicholson-forklædning), får hun sig endelig taget sammen til at gøre noget ved sagen. De to myrder i fællesskab Heather-klikens diktatoriske cheerleeder, Chandler, men hemmeligholder det med Veronicas forbløffende håndskrifts-efterligning, som nu udgør Chandlers "selvmordsbrev".

Herefter udvikler det sig til en vane for de to ny-forelskede at tage livet af skolens populære, men samtidig arrogante og egoistiske, elever og få det til at se ud som masseselvmord i protest mod samfundets kolde og kyniske forstokkethed.

Michael Lehmanns **Heathers** er helt klart en af de mere originale, små film, jeg længe har set, og selvom ovennævnte referat måske kunne kendetegne en ny Emilio Estevez-film med et budskab om mobning og personers indre uro, vil jeg fastslå een gang for alle, at **Heathers** er og bliver ren gak-gak-underholdning - kreeret af en galning, der sikkert er udsprunget af Tim Burtons sorte samvittighed! Den sadist-humoristiske Lehmann bruger enhver form for formodet, seriøs dialog og følelsesprægede øjeblikke som springbrædt til banale sekvenser, der følgelig udmunder i voldeligt, komiske afslutninger. Samtidig parodierer han den for længst hedengangne "high-school-film"-bølge og overdriver så tilpas meget i sin karikerende skildring af lokalsamfundet og dets naive beboere, at **Heathers** er en allerede forudbestemt "cult classic"!!

Esselte Video har udsendt **Heathers** på video i Sverige.

SPOORLOOS

Engelske "Connoisseur-video" udsender psykopat-filmenes gyldne æg!

Af Thomas Rostock

Psykopat-filmen med alle dens arvarter har, mens disse linier skrives, kronede dage, bl.a. som følge af den nyligt overståede lancering af Jonathan Demmes **Silence of the Lambs**. Den oppiskede stemning omkring denne udynamiske, for ikke at sige søvndyssende, cinematiske petitesse, synes at have pustet nyt liv i folks interesse for afdækningen samt visualiseringen af det sindssyge elements tankegang og de bevæggrunde, der forkommer at lede og guide det forstyrrede sind. Man kan så kun håbe, at pirringen af det generelle publikums nysgerrighed ikke fortager sig, før de har haft muligheden for at stifte bekendtskab med bedre og mere kvalificerede bud på det isnende gys fra vanviddets rand.

Hvilket på en lettere omskreven måde bringer os forholdsvis smertefrit til et af det forgangne årtis mest brilliante bud på kompleksiteterne og modsætningsforholdene gemt i afkrogene af den menneskelige bevidsthed, nemlig: **Spoorloos**, også kendt som **The Vanishing** i dens engelske release. Denne fransk-hollandske co-produktion fra 1988 præsenterer os via et afdæmpet og nøgternt observerende formsprog for en af filmhistoriens mest realistiske psykopater i skikkelse af familiemanden Raymond Lemorne (underspillet med kølig indlevelse af Bernard-Pierre Donnadieu) og gør i lighed med en anden af 80'ernes nøgle-psykofilm som **Henry: Portrait of a Serial Killer** (1986) på intet tidspunkt noget forsøg på at fordømme eller bortforklare de handlinger og ideer, som dette individ går og brygger med. Faktisk fremstilles Raymond i et nærmest sympatisk lys, når han i det daglige tuller rundt og afslører små, indtagende særheder, som var han et ganske almindeligt menneske (hvilket kan lede tankerne hen på Michael Manns fremragende **Manhunter** (1986) - prequel til **Silence of the Lambs** -, hvor Tom Noonans psyko-portræt etablerer et lignende, næsten vindende bekendtskab).

Men Raymond er langt fra noget helt almindeligt menneske. Hans samvittighed kan ligge på et meget lille sted, og det understreges i særdeleshed ved den måde han skrider til værks med en uhyre nøje planlagt kidnapning á la Roman Polanskis **Frantic**. Med næsten videnskabelig akkuratesse (sent i filmen afsløres det, at Raymond meget passende underviser ved det videnskabelige fakultet i sin hjemby, Nimes) forberedes enkelthederne i den foragtelige dåd, som kommer til at gå ud over det unge hollandske par, Saskia Wagter (Johanna Ter Steege) og Rex Hofman (Gene Bervoets), på bilferie i det for dem så fremmede Frankrig. Raymond øver i dagene og ugerne op til det fatale nulpunkt gang på gang de hårfine detaljer, som kræves for at stå mål med i hans øjne en velgennemført forbrydelse, og han er ikke bleg for at inkorporere sin egen familie, som, uvidende om hans monstrøse bagtanker, hjælper til i testningen af hvor langt et skrig kan høres fra deres sommerhus-residens, og hvordan man mest ubesværet bedøver et menneske med æter. Og det er netop i denne minutiøse skildring af vanviddets metode, og hvad det betyder, når den drives til sin yderste konsekvens, at **Spoorloos** scorer sine point.

Raymonds udnyttelse af det intime samvær med sin varme og dejlige familie som en art pervers springbrædt for iværksættelsen af hans gedulgte planer og simrende, forskruede motiver, giver et rystende, men samtidig totalt logisk billede på, hvorledes de uskyldige, hverdagsagtige episoder i livet ikke altid, som man kan foranledes til at tro, danner grobund for facittet "tryghed", men sagtens kan drejes over i den helt modsatte grøft.

Vanens trummerum er således i **Spoorloos** sporen til en evig underliggende stemning af utryghed og ubehag i selv de mest banale og inkonsekvente scener, og hvad mere uhyggeligt er: Psykopaten Raymond er fuldstændig klar over dette forhold ud i bizar dikotomi. Han ser det nærmest som lidt af en æressag at bevise relativitetsteorien (igen dukker den videnskabelige indfaldsvinkel op!) balancevægtende indvirken på det psykologiske fundament, hvilket tydeligst formuleres med mandens egne ord, efter han, midtvejs i filmen, på uventet heroisk vis har reddet en lille pige fra druknedøden: "Min datter var ved siden af sig selv med beundring. Men jeg sagde til mig selv, at hendes beundren intet betød, da jeg ikke havde bevist, at jeg var absolut ude af stand til at udføre en ond gerning. Sort eksisterer ikke uden hvidt... Logisk nok tænkte jeg derfor på den værste ting, jeg kunne forestille mig!"

Resultatet af denne, på et teoretisk plan, rimelig interessante filosofi bliver, at Raymond, som den sygeligt gen-

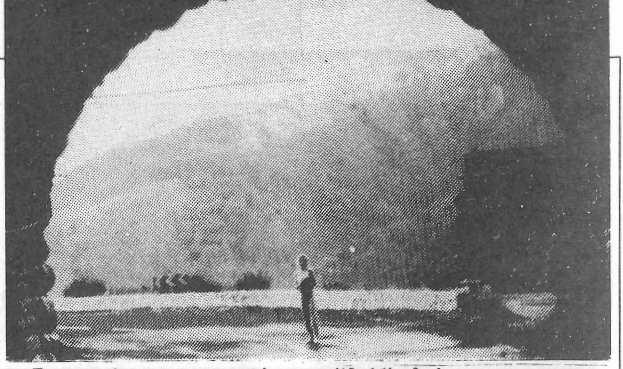

nemgrundige og dedikerede forsker han er, fuldfører den for filmen centrale kidnapning. Han stopper ikke, hvor det såkaldte "normale" menneske i os fleste ville stoppe, men lader ide og handling gå hånd i hånd. Hans tanker kredser i alt sin enkelthed om at bistå og gennemleve den uafviselige "onde" handling, og målet er, listigt nok, at forbinde de mørke og kaotiske kræfter, der raser i hans sjæl, med de fredelige og idylliske omgivelser, familiens skød og hjemmets beskyttende landarealer tilbyder. Derigennem håber Raymond på sin egen kejtede og forrykte måde at teste, hvorvidt selve den makabre kontrast vil sørge for en harmonisk, mental udligning.

Det skal ikke her afsløres, om Raymond når sit zen-inspirerede mål, men blot påpeges, at **Spoorloos** hører til en af de absolut mest seværdige og kontekst-rige spillefilm, undertegnede har stødt på i umindelige tider. For ikke nok med at skildre urokkelige Raymonds bizarre forehavender, så tager filmen sig også tid til parallelt at bore i resultatet og oplevelsen på den anden side af psykopatens mikroskop. Ofrene for den skæbnevangre hændelse (kidnapningen, of course!) bliver, som tidligere nævnt, det hollandske par på ferie og i særdeleshed den mandlige part, Rex Hofman. Han må se sin elskede Saskia forsvinde ud i den blå luft, da de to vælger at holde hvil fra bilkørslen ved en raste-plads, og Saskia går ind efter en øl og en sodavand. Hun kommer aldrig tilbage.

Hofmans liv herefter udformer sig som et levende helvede i uvished. Han bruger al sin tid og alle sine kræfter på at eftersøge Saskia, og det udvikler sig langsomt til et chokerende og gribende studie af den altomfavnende besættelse, der træder i kraft med den bratte forsvinden af kærlighedens fokus. Gene Bervoets spiller rollen som den hensatte Rex med en nervøs og intens glød, der gør medfølelsen og forståelse for hans situation om end endnu mere pinefuld og fortættet.

Hans limbo-agtige ridt i en simili-verden af deperat håb og fortvivlende mental mørke efterlader ham i død position mellem to fronter. På den ene side eksisterer hans nye liv med den nye kæreste Lienexe (Gwen Eckhaus), som har svært ved at acceptere hans vaklen, og på den anden side lever mindet om den bortkomne Saskia og den udefinérbare trang til at få en resolution på gåden. I virkeligheden strækker dette dilemma sig i nogen grad langs de samme baner som den kære Raymonds, idet Rex Hofman er fanget imellem to prekære tilstande, og han er, af ønsket om en indre afklarethed, nødt til at søge den rute, der kaster lys over de dunkle afsnit i hans psykologiske tilstand. Det er den enste vej ud af tunnelen og ind i lyset til en harmonisk sammenhørighed med den umiddelbare virkelighed, som omgiver ham... også selvom det må synes nok så ubarmhjertigt. Det uretfærdige og fatalironiske i hele miseren er i hvert fald den ene ting, Rex Hofman har helt på det rene, da han trøstesløs påpeger overfor Lienexe, at hvis det ikke var, fordi Saskia var forsvundet så uforståeligt, så ville han ikke tøve med at forlade hende til fordel for Lienexe.

Som det står, er der intet, han kan gøre. Han er låst i sit forhold til den hændelse, som fandt sted på en tilfældig rasteplads, en tilfældig dag, på en tilfældig ferie.

Spoorloos opnår ved sin intelligente sidestilling af gerningsmanden og ofrets fælles indre grænsesøgning, på elegant og til nogen grad kold og ondskabsfuld vis, at oparbejde en både tematsik og strukturel realisering af begrebet "tvedeling", og deraf opstår naturligt nok en langt større emotionel ræsonans end, hvad f.eks. et overpoleret Hollywoodsk metervare-produkt som **Silence of the Lambs** nogensinde vil være i stand til at fremmane. Jeg kan kun anbefale, at man ved nærmest givende lejlighed sørger for at få set George Sluizers mesterlige film - om så man skal hoste op med de 225,-, det koster at købe britiske BFIs Connoisseur-labels udgivelse (med hollandsk-/fransk-tale og engelske undertekster) fra Laserdisken i Ålborg. Det kan faktisk hænde, at det er den eneste måde, man kan komme til at se dette banebrydende værk på, dersom ingen dansk distributør formodentlig har tænkt sig at udsende filmen officielt herhjemme. Sikkert fordi de ikke har hørt om den eller bare ikke bryder sig om film generelt. Men jeg håber og beder til, at det er der andre, der gør!

SPOORLOOS, NI/F 1988 (Golden Egg Film/Ingrid Prod.).
Uk-video: The Vanishing.
Instr: George Sluizer.
Manus: Sluizer & Tim Krabbé - efter Krabbés roman "The Golden Egg".
Prod: George Sluizer & Anne Lordon.
Foto: Toni Kuhn.
Musik: Henry Vrienten.
Medv: Bernard-Pierre Donnadieu, Gene Bervoets, Jahanna Ter Steege, Gwen Eckhaus m.fl.
Længde: 106 min.

SPLAT-O-METER

Suveræn
Udmærket
Middel
Sløj
(0 splats) Bundskraber

b = biograf; v = video; tv = tv

ratings

	Peter Johansen	Jesper Moerch	Peder Pedersen	Thomas Rostock	Henrik Rytter	Jens Sørensen	Miquel Wrisberg	Jesper Ørsted
Alf/tv Various, USA 1989	O							
Archangel/v Maddin, Can. 1990	O	O						
By Dawn's Early Light/v Shcolder, USA 1990		O			O			
Cry-baby/b Waters, USA 1989								
Edward Scissorhands/b Burton, USA 1990								
Flash/v Iscowe, USA 1990		O						
Frankenhooker/v Henenlotter, USA 1989		O						
Graveyard Shift/v Singleton, USA 1990		O	O	O	O			O
Heathers/v Lehmann, USA 1989.								
Highlander II/b Mulcahy, USA 1990				O	O			
It/v Wallace, USA 1990	O	O	O	O		O	O	
Jacob's Ladder/b Lyne, USA 1990								
Miller's Crossing/b Coen, USA 1990								
Misery/b Reiner, USA 1990								O
NOTLD-remake/v Savini, USA 1990			O	O				
Predator 2/b Hopkins, USA 1990			O		O	O		

Psycho IV/v Garris, USA 1990			O					
Scanners II/v Duguay, Can. 1990	O	O	O	O				
Silence of the Lambs/b Demme, USA 1990								
Spoorloos/v Sluizer, N/F. 1988								O
Tales from the Darkside/v Harrison, USA 1990			O	O				
Twin Peaks 2. sæson/tv Various, USA 1990 - 91	O							

Miquel Wrisberg afløser Søren Jacobsen på "ratings-board'et", eftersom Søren Jacobsen desværre har for travlt med sit journalist-job på Fyens Amtsavis! Men i al fald "velkommen" til Miquell!

ANOTHER AMTEN

FUTURE FILMS

Lean, mean og helt til griiin (green?)!! **Teenage Mutant Ninja Turtles II** får premiere om kort tid, og en del tre er allerede i kassen... Bill Paxton får sin første hovedrolle i Chris Walas' **The Vagrant** fra Brooksfilm - also starring: Michael Ironside, Collen Camp og Marc McClure... Frisk fra sin rolle i **Twin Peaks** er David Warner igang med både **Star Trek VI: The Undiscovered Country** (instr: Nicholas Meyer) og **Waxwork II: Lost in Time**, der også har vor helt, Bruce Cambell, på rollelisten... Andre sequels inkluderer **976-Evil II** (aka **Horrorscope**), som instrueres af Sumpdyret, Jim Winorsky og hvor ingen andre end danske Brigitte Nielsen (dial help!!) medvirker... **Child's Play 3** af Jack Bender... Sigourney Weaver har krævet, at samtlige besætningsmedlemmer skal kronrages til **Alien 3** (måske for at spare på makeup-omkostningerne?). Det gælder også filmens mandlige hovedrolle, Charles Dance... **An American Tail II: Fievel Goes West** har stemmer af bl.a. James Stewart, John Cleese og Amy Irwing, men vi danskere må sikkert tage til takke med Thomas Eje... Og nu når vi alligevel er i den afdeling: **The Little Mermaids'** Musker og Clements laver **Aladdin** for Disney, som også producerer Kirk Wise og Gary Trousdales **Beauty and the Beast** og John McTiernans **The Last Days of Eden** med Sean Connery - det bliver nok ikk' lige **Die Harder and Harder**... John Landis instruerer animationsfilmen **Sindbad** (bedst for alle parter?!)... Spielbergs **Hook** fotograferes af Dean (**The Thing, Back to the Future**) Cundey - cast: Julia Roberts, Bob Hoskins og Phil Collins(?), Dustin Hoffman og Robin Williams... Intet nyt vedr. Joe Dantes **Peter Pan**, sikkert blot rygter, anyway!!... Paul Verhoevens **Basic Instinct** har Michael Douglas og Sharon Stone i hovedrollerne... Warren Beatty er stjernen i Barry Levinsons Bugsy Siegel... John Carpenter har netop færdiggjort **Memoirs of an Invisible Man** - en seriøs thriller med Chavy Chase (ha!), Daryl Hannah og Sam Neill. Carpenter er nu igang med genindspilningen af **The Creature from the Black Lagoon**... Hallo, alle distributører out there - **Christines** Arnie Cunningham alias Keith Gordon (der skrev manus til og starrede i Mark Romaneks fremragende, eksistentialistiske **Static**) har instrueret sin 2. film, **A Midnight Clear**, baseret på William Whartons roman og med Peter Bug, Kevin Dillon, Arye Gross og Ethan Hawke, men filmen har ingen distributør - go get it, please!!... Mark Frost (of **Twin Peaks** fame) har hyret James (**Sex, Lies and Videotape**) Spader og Jason Robards til sin featuredebut, **Storyville** (synonym til **Twin Peaks**?)... Pedro Almodóvar har langt om længe fået realiseret **Tacones Lejanos** (aka **High Heels**) - også denne gang med **Ataméi**s Victoria Abril... Endelig har Stuart Gordon "re-animeret" sin stort oplagte, men hidtil urealiserede, **The Shadow over Innsmouth** - den formodentlig vildeste monstermovie ever - med makeup-fx af Dick Smith efter Bernie Wrightsons designs. Dén er forhåbentlig bedre end Clive Barkers **Nightbreed**?!

"Tak for iaften!!"

-kompileret af pp

FantaVision
amatørfilm

OBLIVION

OBLIVION, København 1991.
Instr/manus/prod/klip/sound:
Thomas Rostock.
Foto: Rasmus Nielsen.
Medv: Mette Rostock og Miquel Gasull.
Længde: 36 min.

Veldimensionerede s/h billeder i behageligt flow og stemningsskabende musik fanger mine sanser i **Oblivion**, Thomas Rostocks film, der efter min mening fascinerer!

Filmen skildrer et prallelforløb mellem to diametralt modsatte personer, den irrationelle, kvindelige forfatter, Camilla Dussan, og den rationelle reporter, José, før-under-efter deres møde ang. hendes bog, "Oblivion".

Den sanselige, planløse forfatter lever i et telt på den yderste kyst; i byen har den jordnære, systematsike reporter sit beskyttede hjem med bl.a. minibåndoptager, som Lynchs Cooper, uden dog at eje Coopers formildende charme.

Fortættede krydsklip understreger elegant modsætningerne mellem de to: Camillas sansende øjne/Josés jordbundne fødder, Josés dørlås smækker/Camillas teltpløk stødes i jorden o. lign.

Det handler om forholdet mellem forfatter og presse - og langt mere end det! Det rationelle og det irrationelle supplerer og påvirker hinanden: Camillas gråd/Josés latter.

Er "Oblivion", ifølge Camilla: Den totale tilintetgørelse - alene dommedags ragnarok, eller...?!

Skuespillerne forsvarer deres figurer med indlevelse, navnlig Mette Rostock.

Jeg har set Rostocks **Hysteria** (Argento?!) som en sværdig film. **Oblivion** (Lynch?!) er med det veldisponerede billedflow i en fornem klipning, den velvalgte brug af sound/non sound og den tilsyneladende enkle historie med adskillige tolkningsmuligheder endnu mere en film efter mit hoved! Se den!

Aase Klith

DE LEVER

DE LEVER, Lyngby 1990.
Instr: Martin Schmidt.
Prod: Lars Sørensen.
Musik og makeup: Mark Nielsen.
Medv: Steen Larsen, Kim Rabe, Heine Sørensen, Mark Nielsen, Niels V. Andersen m.fl.
Længde: 51 min.

Martin Schmidt og de andre Carpenter-fans ved "No Budget Filmproduction" opbygger langsomt, men sikkert stemningerne i dette mix mellem **Prince of Darkness** og **Dawn of the**

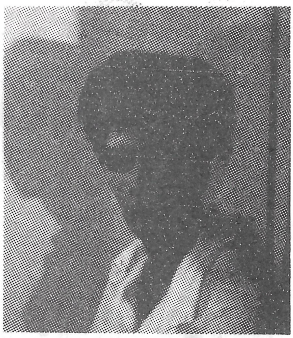

Dead. I **De Lever** genopstår de døde for at tage livet af et par rødder i det lokale butikscenter. Mark Nielsens synthesizertema'er synger i bedste **Escape from New York**-stil, og man forsøger sig med lidt Dean Cundey-inspireret kamera-arbejde: Først stilles der skarp på billedudsnittets forgrund, derefter på den forbipasserende person i baggrunden! Ganske pænt, også selvom historien måske virker en smule fór søgt, og skuespillerne da heller ikke er helt rutinerede (hvorfor dælen har I dubbet stemmerne? It sounds terrible!).

Schmidt og gutternes formål med **De Lever** har været at have det sjovt og hylde idolerne, og med dette i baghovedet fungerer filmen bedst!

Nu ser vi blot frem til deres næste feature.

Peder Pedersen

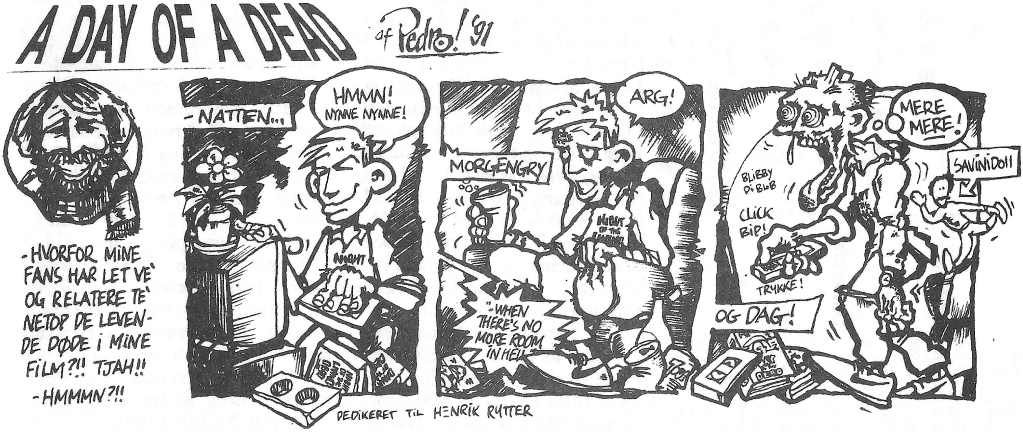

Er du til

HORROR- & KULTFILM?!

Så se her:

THE TEXAS CHAINSAW MASSACRE, SANTA SANGRE, THE CAT O' NINE TAILS, COMBAT SHOCK, BAD TASTE, WILD AT HEART, HARDWARE, THE KILLER, RABID GRANNIES, THE BIRD WITH THE CRYSTAL PLUMAGE, NIKITA, WITCHCRAFT 2, VIDEODROME , EVIL DEAD II m.m.

Dette er kun en lille del af vores udvalg.
De fleste er uden danske undertekster. Standardpris 159,-
Enkelte dyrere - få billigere!!!
Bemærk specialimport af bl.a. **NEKROMANTIK** og **DER TODESKING** pris/stk. 299,-

NYHED: Nu også *UCENSUREREDE* hollandske versioner af bl.a **THE EVIL DEAD, DEMONS 1 & 2, THE BEYOND, RE-ANIMATOR, MANIAC, DAWN OF THE DEAD, DAY OF THE DEAD, THOU SHALT NOT KILL... EXCEPT, HELLBOUND: HELLRAISER 2** og **ZOMBIE HOLOCAUST**.

ROCK UGLEN har også et stort udvalg i heavy, hardcore, punk, death, grindcore, funkmetal/core, thrash, rock og blues!

Ring eller skriv efter vores gratis nyhedsliste!
Postordre ekspederes hurtigt og effektivt!

ROCK UGLEN
TAGENSVEJ 204 2400 NV
31 85 62 40

ROCK UGLEN ROCKER BARE BEDRE!!

INFERNOs GUIDE TIL

Stephen King-film

INFERNO-redaktionen lister og anmelder de utallige filmatiseringer!!

Man skulle efterhånden tro, at Hollywood har en fast stab af agenter placeret i Stephen Kings hjem, så de dag for dag, time for time, kan raportere hjem til filmbyen om gysermesterens seneste projekter. King kan knap nok nå at skrive "The End" på manuskriptet, før celluloid-versionen er klar til at få verdenspremiere - og videokopien ligger i stakkevis i butikkerne tre uger senere.

Kings bøger sælger i millionoplag verden over, og Hollywood-maskineriet har i årevis vist, at filmatiseringer af best-sellere næsten automatisk er en udmærket forretning. Til gengæld har biografgængere i ligeså mange år vidst, at der sjældent er tale om de store filmoplevelser. Her gælder end ikke den klassiske lov om, at 90% af alting er noget bras!

Men da Stephen King er lig med penge - mange penge - strømmer filmatiseringerne af hans romaner og noveller ud med stadig større hast. Kun i meget få tilfælde er forvandlingen fra ord til billede til at holde ud at se på, og det er ikke uden grund, at de fleste gyserfans rynker af "Stephen King-film". Der er trods alt lavet nogle få guldkorn, og INFERNO har samlet kræfterne for dem frem. Læs her den uforfalskede sandhed om Stephen King på film!

CARRIE

Dk-video: Carrie (Metronome). USA 1976; I: Brian De Palma.

CARRIE var ikke den første roman, Stephen King skrev, men det var den første, han fik solgt. Det var også den første af hans romaner, der fandt vej til filmlærredet. Både roman og film dukkede op midt i et horror-boom: Publikum var parat til at tage imod historier om teenagere, der enten blev besat af djævle og dæmoner eller havde overnaturlige evner. William Peter Blatty og William Friedkin havde allerede banet vejen frem med THE EXORCIST, og i hælene trådte Stephen King de første skridt på vej til "fame and fortune".

CARRIE er som roman betragtet ikke det mest ophidsende i Kings produktion. Den slæber sig afsted på lerfødder via en stribe avisartikler, vidneskabelige afhandlinger og øjenvidne-skildringer om teenageren, Carrie Whites, usædvanlige evner, der i sidste ende koster over 400 mennesker livet i den lille by Chamberlain.

Manusforfatteren Lawrence D. Cohen og instruktøren Brian De Palma gør historien langt mere strømlinet og krydrer den med bilulykker, eksplosioner og andre action-effekter. Det er i høj grad en hæsblæsende film, ikke mindst båret frem af Sissy Spaceks og Piper Lauries intense og nærværende skuespil i rollerne som talentfuld, men hæmmet teenager og religionsforblændet og sindssyg mor.

CARRIE er idag kendt for sin forrygende chok-slutning af en en drømmesekvens. Mand, jeg hoppede fire meter op fra biografsædet, da jeg så filmen første gang som 14 årig. De Palma forsøgte siden - uden held - at opnå den samme effekt i den kedelige DRESSED TO KILL (lidt grovkornet kan man sige, at De Palma ikke siden har formået at gøre det store indtryk med sine svimlende, usikre produktioner).

Alt i alt er CARRIE en solid lille gyserfilm, der selv efter flere gensyn gør indtryk - en af de håndfulde Stephen King-film, som er til at holde ud. En mini-klassiker i genren.

Søren Jacobsen

SALEM'S LOT

Dk-video: Byens skæbne (Metronome). USA 1979 ;I: Tobe Hooper.

Romanen "Salem's Lot" er en ganske spændende - omend ikke original - variation over vampyrtemaet. Kort fortalt handler den om forfatteren Ben Mears, der vender hjem til sin fødeby Salem's Lot med det formål at skrive en roman om byens spøgelseshus, The Marsten House. Huset har tidligere været skueplads for uhyggelige tildragelser, og Mears opdager nu, at der måske er noget i gære igen. Englænderen Straker og tyskeren Barlow har nemlig købt huset - angiveligt for at slå sig ned som indehavere af en antikvitetsforretning i byen, men en række mystiske og fatale sygdomstilfælde peger i en anden retning. Det viser sig, at Barlow er vampyr og hurtigt er ved at forvandle byens befolkning til vampyrer.

King knytter byens liv og Marsten-husets historie sammen med det overordnede plot på en måde, der naturligvis er svær at overkomme indenfor rammerne af en filmatisering. Warners tv-filmatisering indeholder derfor også en del kompromisser og ændringer, men også enkelte tilføjelser. Persongalleriet er selvfølgelig stærkt beskåret, en del af personerne er slået sammen (eksempelvis bliver bogens forhold mellem Bonnie Sawyer og Corey Brynart til et forhold mellem hende og ejendomsmægleren Larry Crocket), Father Callahan er næsten forsvundet, James Mason svarer ikke helt til Kings høje, skaldede Straker, og Barlow er blevet degenereret til en umælende boogeyman (i bogen både taler og skriver han). Størst forskel er der på slutningerne, hvor Kings tydeligt bærer præg af inspiration fra Stokers "Dracula". I filmatiseringen går det måske lidt vel hurtigt med at gøre en ende på Barlow. Den klart Stoker-inspirerede scene, hvor Mears må dræbe sin nu vampyriserede kæreste, der i romanen indtager en naturlig plads i bogens denouement, bliver således i filmen nærmest et romantiseret post factum.

Filmen foreligger i tre versioner: Den originale tv-version i to dele à 90 minutter, en kortere version på 150 minutter og en europæisk videoversion på 112 minutter. Jeg har haft mulighed for at se den første og sidste, og de er begge ganske underholdende og klart i den uhyggeligste ende af tv-filmgenren.

Anvendelsen af originalversionen kan måske virke lidt sløv, men som helhed er det en solid gyser. Den europæiske videoversion indeholder kun de scener, der er absolut nødvendige for at følge handlingen, men fungerer faktisk udmærket som en kompakt film. Underligt nok indeholder den enkelte ting, der ikke er med i de to andre versioner. F.eks. ser man (som i bogen) Larry Crocket tage et geværløb ind i munden, mens man i den lange version kun ser ham holde det foran ansigtet.

Generelt er SALEM'S LOT godt håndværk. Tobe Hoopers instruktion og skuespillerpræstationerne er standard, men det beskæmmer ikke sådan en tv-film. Betragtet som en King-filmatisering er den afgjort acceptabel, omend afvigelsen mellem bogens og filmens slutning er lovlig stor.

Niels Petersen

THE SHINING

Dk-video: Ondskabens hotel (Metronome). USA 1980; I: Stanley Kubrick.

THE SHINING tager sit udgangspunkt hos familien Torrance. Jack (Jack Nicholson), en frustreret forfatter og eksalkoholiker, hans hustru Wendy (Shelley Duvall) og deres "clairvoyante" søn Danny (Danny Lloyd) får tilbudt, i vintersæsonen, at passe det luxuriøse hotel "the

Overlook" med beliggenhed i Colorados afsides egne. Der hviler imidlertid en mørk skygge over the Overlook, da det viser sig, at hotellet var gerningsstedet for en grusom forbrydelse: Dets tidligere opsynsmand Grady parterede i sin tid her sin kone og to tvillingedøtre.

Mens Jack og Wendy etablerer sig på hotellet, inspicerer den 7 årige Danny dets skumle korridorer på sin trehjulede cykel. Under disse rundture konfronteres han med en række "syner" med reference til hotellets dystre fortid.

I filmens startfase er det tydeligt, at Kubrick har vanskeligt ved at beslutte sig for, hvilket ben han skal stå på. I sin fortvivlelse over ikke at kunne holde alle romanens bolde i luften, fralægger han sig hurtigt Kings komplekse fortællerstil og spiller den overskydne bold videre til Jack, som da også bliver filmens nøgleperson.

Jack har det ikke så godt. Den afsondrede og ensomme beliggenhed begynder så småt at gå ham på nerverne, hvilket forværrer hans, i forvejen, ustabile tilstand. Udaftil virker han nogenlunde afbalanceret, og han arbejder entusiastisk på sin bog. Men Wendy fornemmer hans mentale forandring, og da hun finder hans manuskript, der mest af alt minder om et tvangsritual (ligesom filmens manus? -red.), går sømmene for alvor op i limningen.

Her ånder Kubrick lettet op samtidig med, at han roligt læner sig tilbage i instruktørstolen. Motivet og persongalleriet er stort set etableret, og han kan give grønt lys for filmens centrale handling: Jack forsøger at gøre afdøde Grady kunsten efter. Hans virkelighedsopfattelse krakelerer, psykosen trænger sig på og kulminerer tilsidst i mysteriet om "room 237". I den forbindelse skal nævnes en mindre vellykket metamorfose, hvor en kvinde transmuteres til et "frygteligt" monster. Filmen byder ikke på nogen forklaring på dette spring i tid og rum, og kender man ikke romanens version, må man oprigtigt undre sig. Det samme gælder for scenen, hvor Jack pludselig befinder sig i hotellets spisesalon (fuldt illumineret med larmende middagsgæster).

Kubrick redder dog lidt af æren ved hjælp af et par gode "hide and seek"-scener med det dertil opfundne "steadi-cam"-kamera. Også Jacks psykotiske fremtoning er med til at bevare en smule af romanens dynamik.

Alligevel forekommer dét, som er ment skræmmende, en trivialitet uden den obligatoriske vekselvirkning mellem spænding og lettethed. Romanens "scary stuff" er kraftigt trimmet eller helt undladt, og plottet forkommer diffust, eftersom man stort set har slettet skildringen af Dannys "fantasi-legekammerat". Originaltitlen er derfor misvisende, hvorimod den danske, "Ondskabens hotel", faktisk for en gangs skyld stemmer overens med filmens tema: En variant af den fortærskede "haunted house" terminologi.

Konklusionen må blive, at filmen fungerer på sine egne præmisser, eller rettere Kubricks, men ser man den i lyset af bogen, virker den utilstrækkelig. Havde jeg set filmen uden at have læst bogen, ville jeg muligvis være mere gavmild, men jeg kan desværre ikke vride mere ud af den.

Jørgen Hammer Elbang

CREEPSHOW

Dk-video: Creepshow (?), USA 1982; I: George A. Romero.

Way back in time var Eders Scribentus blevet inviteret til lukket forestilling å æn go' gang hyg'li' uhygge i en lille lokal bif (der idag naturligvis er blevet ombygget til hårde hvidevare-center)!

Natten var krystalklar, sneen lå meterhøj og frosten bed i næseborene, mens ulvene hylede i det fjerne... well, maybe not! I al fald følte denne anmelder sig som Charlton Heston i THE OMEGA MAN, da han denne sene nattetime trodsede den kolde vinters vejrdæmoner og hoppede i biffen iført hat og galocher for at rykke nærmere på dette "Creepy show"!

Og hvilken start: Tordenskrald og John Harrisons melankolske klaverbokseri fik genialt suget anmelderen ind i celluloidtegneseriens magiske univers fra dens stemningfulde prologs første frame.

Første episode: "Father's Day" var mindst ligeså fascinerende som prologen og fik adrenalinen til at pumpe, mens sanserne hungrede efter mere. Men ak! Stephen King's meteor-shit-eskapader i "The Lonesome of Jordy Werrill" plantede kun en skuffelse i hjertet, mens man inderligt ønskede, at bundekarlen Jordy King havde fået meteor-stenen i knolden inden den ramte jorden.

"Something to Tide You Over" bød på en rablende gal Leslie Nielsen, som en jaloux millionær, der havde udtænkt en så grotesk og pinefuld død for sin hustru og dennes elsker (spillet af den gamle Romero-kending Gaylen Ross og Ted "Sam fra den der berømte Bar" Danson), at Marquis de Sade må have hvisket ham i øret. Creepy og okey!

Fjerde og bedste episode: "The Crate" havde Hal Holbrook i rollen som tøffelhelten, som for alt i verden vil sin kone, den storbarmede Adrienne Barbeau, til livs og får hjælp af et menneskeædende monster. Denne episode forudsagede et par særdeles uforberedte spjæt i sædet, som Romero bravour havde lagt ind i Kings ikke alt for oplagte historie. Den indeholdt desuden nogle lækre splattede effekter af Tom Savini.

Gamle E. G. Marshalls indædte kamp med horder af kakelakker i sidste episode, "They're Creepin' up on You", fik undertegnede,der aldrig har haft fobier overfor småkravl, til at åbne munden i et sønvigt gab, mens alle andre i salen hoppede ufrivilligt i sæderne.

Den ikke videre pædagogiske epilog om en lille dreng, der terroriserer sin fader med en voodoo-dukke, gav heller ikke det sidste tiltrængte sug i maven, som kunne have sat prikken over i'et!!

Peter Johansen

THE DEAD ZONE

Dk-video: Dead zone (Nordisk). USA 1983; I: David Cronenberg.

Cronenberg forsagede sin auteur-pligt og lod script-doctor Jeffrey Boam sørge for, at adaptionen af Kings (superb og) intime, ja, næsten religiøse roman fra 1979.

King havde forinden ellers selv prøvet kræfter med et manus til filmen, men det blev forkastet af Cronie og producer Debra (HALLOWEEN) Hill med begrundelsen, at det - utroligt nok - var utro overfor bogen grundsjæl. Boams version, derimod, syntes at have ramt fortællingens nerve rimelig præcist. En del ting er selvfølgelig røget ud i processen og andre modificeret eller forandret, men i det store hele er historien om den comatose Johnny Smith, som en dag vågner op efter 5 år i la-la-land og opdager, at han besidder evnen til at "se" ud i fremtiden, overraskende intakt.

Cronenberg viser sin virkelige filmiske status ved bl.a. at tilføje et lille ekstra fif, som ikke er at finde i romanen; og det er at figuren Johnny, selv er tilstede i nogle af de uhyggelige visioner, der fra tid til anden udfolder sig i hans sind. Dette, i skønsom forening med Christopher Walkens mesterlige, melankolske fortolkning i den vanskelige hovedrolle, giver grønt lys for, at THE DEAD ZONE som film, sammen med De Palmas CARRIE, hører til de mest gennemarbejdede og seriøst velfunderede.

Ærgeligt er det blot, at Michael Kamens skæbnetunge musik ikke er tilgængelig på hverken lp,mc eller cd, samt at den danske videoudgave fra platfabrikken Nordisk film er trukket fra en klippet, engelsk master (scenen med Frank Dodds selvmord pr. saks er drastisk forkortet!). Filmen blev heldigvis sendt komplet på dansk tv og sågar svensk tv for godt og vel et år siden.

Thomas Rostock

CHRISTINE

Dk-video: Christine (Esselte). USA 1983; I: John Carpenter.

Efter den økonomiske fiasko med THE THING sluttede John Carpenter sig til rækken af kendte instruktørers bud på "en Stephen King-film".

CHRISTINE er dog indiskutabelt Carpenters egen film og faktisk en af hans bedre. Stephen Kings spøgelse, Roland Le Bay drog sit sidste suk, da Bill Phillips skrev manuskriptet, og filmens stjerne er alene den post-kasse røde Plymouth Fury 1958, som ikke blot har evnen til at tiltrække den unge nørd Arnie Cunningham, men også kan forandre den bebrillede tabers personlighed totalt og samtidig hævne ham for de utallige gange, han har været offer for mobning! CHRISTINE kan derved måske ses som gyser-genrens modstykke til Disneys fjollede HERBIE?!

Carpenter bruger sin visuelle sans for 50 og 60'er musik til at skabe stemninger (da Cunninghams fjender tager i bilens dørhåndtag, starter bilradio'en med Little Richard syngende: "You keep on knocking but you can't come in"), som ikke eksisterer i romanen, og for en gang skyld synes han at fokusere på personerne. Fotografen Donald Morgan (der udskiftede Dean Cundey - efter uoverensstemmelser på THE THING) viser sig bestemt værdig. Hans våde asfalt og den tågede drive-in giver filmen et passende koldt og kyniskt udseende.

En stor del af æren bør imidlertid også gå til Keith Gordon, hvis præstation som den DR. JEKYLL AND MR. HYDE-agtige Arnie Cunningham langt overgår samtlige brat-pack-idolers forsøg på lignende, samt til Roy Arbogast, som har skabt de overbevisende visuelle effekter.

Peder Pedersen

CUJO

Dk-video: Cujo - en hund efter blod (Nordisk). USA 1983 ; I: Lewis Teague.

Den glade St. Bernardshund Cujo sprin-

ger glad rundt på den grønne eng. Et bid i snuden fra en arrig flagermus forvandler vovsen til et frådende og faretruende rovdyr. Ikke lang tid efter dræber den sin fordrukne ejermand, Joe Camber, og dennes beerbuddy.

I mellemtiden kører en ung mor og hendes 7-årige søn bilen til et afsidesliggende værksted ejet af den døde Hr. Camber. Med hovedet først angriber Cujo de to nyankomne, som straks forskanser sig i bilen, der jo naturligvis ikke kan starte! Her må de så vente på, at nogen evt. kommer forbi. Men solens stegende stråler påvirker drengen og moderens sår fra hundebidene svulmer langsomt op.

Trods dette meget simple plot er CUJO rent faktisk ret uhyggelig - både i den oprindelige bogform og i Lewis Teagues filmatisering, der følger romanen nøje (dog pånær en aldeles anderledes slutning, som jeg ikke røber her!) og på velykket vis fastholder dens intensitet.

Dee (E.T.) Wallace og debutanten Danny Pintauro leverer fine og overbevisende præstationer som henholdsvis mor og søn, Teague instrurerer præcist. Havde Tom Skerritt blot gentaget sin rolle som Sheriff Bannerman fra THE DEAD ZONE ville den sidste splat have været hjemme.

Peder Pedersen

FIRESTARTER

Dk-video: Firestarter (Nordisk).

USA 1984; I: Mark Lester.

Man må knibe sig selv i armen mere end en gang, når man ser denne ligegyldige Stephen King-filmatisering. Romanen tilhører Kings "good vs. evil"-periode, og i tema tæt knyttet mesterværket "The Stand" samt "The Dead Zone". Alle tre koncentrerer sig om at beskrive en persons frustration over en ukontrolleret eksistens, og dennes kamp mod det onde selv.

Dette tema har Stanley Mann, der også skrev DAMIEN: OMEN II, overset, og FIRESTARTER beskriver derfor alle figurerne som lalleglade nørder. Instruktøren Mark Lester har tilmed fået skuespillerstaben til at leve sig ind i disse roller på fortræffelig vis. Således ser vi Martin Sheen som lederen af "et hus", der forsker i det overnaturlige (gnister af THE FURY (1978)?), og som får orgasme, hver gang E.T.s Drew Barrymore antænder et par stykker itubugget brænde. George C. Scott spiller den uhyre professionelle lejemorder, der har ligeså meget taktisk overblik som en folkevogn.

Selve handlingen følger ellers bogen slavisk, men går konstant glip af mulighederne for at skabe noget som helst forhold til sine figurer. Musiksiden, der er leveret af de ellers så talentfulde Tangerine (NEAR DARK, MIRACLE MILE) Dream, minder om baggrundsmusikken til en bulgarsk pornofilm.

Det lykkedes dog sidst i filmen at lave et festfyrværkeri af pyroteknik, der viser, hvor sej Barrymores person virkelig kunne have været.

Henrik Sylow

CHILDREN OF THE CORN

Dk-video: Children of the corn (Nordisk). USA 1984 ; I: Fritz Kiersch.

FIRESTARTER var et tragisk offer for Italiens Dino DeLaurentiis, og USAs ligesindede New World Pictures var de næste til at samle tråden op og molestere endnu en King-historie.

Taget fra novelle-samlingen "Night Shift" er "Children of the Corn" en mere traditionel gyser! Den følger et ungt par, som på en bilrejse gennem staterne, kommer til en by, hvor beboerne udelukkende er børn og teenagere. Det viser sig snart, at de dybt religiøse børn har slået (og stadig slår) alle voksne ihjel på kommando fra - og som ofringer til - en mystifystisk skabning, der befinder sig under kornmarkerne.

En skræmmende ide, der egentlig nemt kunne blive en sjov, lille horrorfilm. Men nej! Produceret for næsten ingen penge og - lavet på enorm kort tid - bliver det naturligvis sværere, og CHILDREN OF THE CORN led da også under strenge økonomiske begrænsninger, der har betydet, at hele skuespillerstaben var forholdsvis uprøvet og derfor ikke efterlader en så overbevisende præstation. Dertil kommer så, at filmen i sin opbygning og med sine ringe kulisser ligner en dårlig tv-produktion. Det ville have været til at leve med, havde instruktøren Fritz Kiersch f.eks. prøvet sig med nogle Carpenter-lignende kamera-chok-føringer. Billigt og nemt, men i særdeleshes effektivt. Istedet får man indtrykket af, at Kiersch har sovet under optagelserne; CHILDREN OF THE CORN slæber sig i hvert fald afsted i et kedeligt og forudsigeligt tempo, og langsomt går det op for én, at denne films producenter kun har haft ét formål: At presse hver eneste øre ud af de ihærdige King-fanatikere, og "Klap!" - jeg faldt lige i fælden!

Peder Pedersen O

CAT'S EYE

Dk-video: Cat's øye (Nordisk).
USA 1985; I: Lewis Teague.

CAT'S EYE er en antologi over et par Stephen King-noveller fra hans "Night Shift-collection", kædet sammen af en rammehistorie, der udmunder i den sidste episode. Igen har Dino De Laurentiis haft en finger med i spillet, hvilket alene burde være grund til at droppe filmen. CAT'S EYE viser sig dog delvist at være en positiv overraskelse.

Den første historie er "Quitters Inc.", om en vaneryger (James Woods), der ønsker afvænning. Han søger derfor professionel hjælp hos et firma (Quitters, Inc.), hvis kur synes at være noget "anderledes". Denne episode overgår novellen med længder: Woods leverer som sædvanligt en toppræstation, og selve historien er behandlet med en sådan charme, at det hele forekommer uhyggeligt.

"The Ledge" er den næste på programmet. Den følger novellen til punkt og prikke. Robert Hays har en affære med millionæren McMillans hustru. McMillan opdager de tos planer om at stikke af sammen, og han tilbyder Hays at gå rundt om et højhus på en smal afsats på 20. etage for $1 mio. samt hustruen; gør han det ikke, vil han blive skudt. Det er i starten ganske spændende, men man får en flad fornemmelse i munden, da man ser, hvordan slutningen er håndteret.

Den afsluttende episode er "The General", hvor en lille pige (talentløst spillet af Drew Barrymore) plages af en trold (talentløst skabt af Carlo Rambaldi), der hver nat forsøger at suge livet ud af hende. Dukkeføringen minder om GHOULIES GO TO COLLEGE.

Til sidst bør det nævnes, at episodernes bindeled er en dum grå kat, der løber rundt mellem nogle lette in-jokes, og som må betragtes som værende den ringeste overgang siden LIGHTNING PAN.

Henrik Sylow

SILVER BULLET

Dk-video: Varulve nætter (Nordisk).
USA 1985; I: Daniel Attals.

Stramt baseret på Stephen Kings "Cycle of the Werewolf" handler SILVER BULLET om landsbyen Tarker's Mills, der plages af et blodtørstigt bæst, som flår et par indbyggere ved fuldmåne. Pudsigt nok er det kun den lamme Corey Haim, der opdager dette mønster. Sammen med sin storesøster og deres "besofne" onkel (Gary Busey), starter han en uofficiel efterforskning, hvor alle sporene fører i retning af den lokale præst, spillet af TWIN PEAKS' Everitt McGill.

Instruktør-debutanten Daniel Attais forsøger desperat på at skabe nogle stemningsfulde øjeblikke, og det bliver kun til "øjeblikke". Man mærker hurtigt "erfaringen" fra hans assistent-arbejde hos Spielberg, og Silver Bullet har svært ved at bestemme sig, om den vil være uhyggelig eller sjov, hvorfor den fejler på begge områder. SILVER BULLET bringer intet nyt til varulvemyten, og Carlo Rambaldis creature-effekter er mildest talt pinlige. Kun Jay Chattaways dunkende synthesizermusik og Terry (THE STEPFATHER) Quinn, der spiller byens sheriff, holder interessen gående filmen ud!

Peder Pedersen

NIGHT SHIFT-COLLECTION

Dk-video: Hændelser ved midnat (Metronome). USA 1985 ; I: Frank Darabont & Jeff Schiro.

På overraskende vis er det lykkedes for de to dengang filmstuderende Frank Darabont og Jeff Schiro at få rettighederne til King-novellerne "The Woman in the Room" og "The Boogey Man"; begge fra novelle-samlingen "Night-Shift" (hence the name), og filmatisere dem som skoleprojekter for tilsidst at få dem udgivet på video - sågar her i landet, hvilket i sig selv er lidt af en begivenhed.

Nu er det derfor heller ikke kæmpeproduktioner med en Nicholson eller Sheen i hovedrollen, men blot to amatørfilm, der følger novellerne næsten til punkt og prikke (pånær en tilføjet drømmesekvens i "The Woman..."). Selve filmene er imidlertid også ret amatøragtige (og ikke små mesterværker, sådan som "Stephen King at the Movies" prøver at bilde een ind - man finder rent faktisk bedre amatørvideoer i FantaVision-sektionen!), men på den anden side hører historierne heller ikke til Kings bedste.

"The Woman in the Room" er bedst beskrevet som Kings svar på den sørgeligste AMAZING STORIES-episode, og "The Boogey Man" er som snuppet fra et af de mere kedelige "GRU"-hæfter!

Denne videoudgave indeholder en ekstra lille gyser-episode med titlen "Stranglehold". Den har intet at gøre med hverken King eller "Night-Shift". Hvad den handler om? Jeez, jeg faldt desværre i søvn!

Peder Pedersen

MAXIMUM OVERDRIVE

Dk-video: Maximum overdrive (ABCollection). USA 1986; I: Stephen King.

Stephen King har selv hævdet, at han med MAXIMUM OVERDRIVE måske har lavet en moderne PLAN 9 FROM OUTER SPACE; og da filmkritikere generelt er enige om, at PLAN 9... er den dårligste film nogensinde (jeg troede, det var 9 1/2 WEEKS?! -red.), kan den kvikke læser nok gætte, at Kings instruktørdebut ikke har sat nye grænser for filmmediers formåen.

Filmen er baseret på novellen "Trucks", der blev trykt i novelle-samlingen "Night Shift". Det er en sjov, lille sag om maskinernes oprør mod deres skabere - et tema King er vendt tilbage til flere gange.

Men da forfatteren selv satte sig i instruktørstolen for at vise de andre instruktører, hvordan King skulle filmatiseres, gik det galt. MAXIMUM OVERDRIVE er rædselsfuld.

Jorden passerer gennem en komets hale, og straks får alle maskiner deres egen vilje. En lille gruppe mennesker spærres inde i cafeteriet Dixie Boy - holdt i skak af en hær af brølende lastbiler, der ledes af den dæmoniske King Pintruck. Eksplosioner og anden destruktion følger...

Eftersom King overhovedet ikke har nogen fornemmelse af, hvad der får en film til at fungere, må publikum finde sig i at blive plaget af det ene pinlige optrin efter det andet. Intet - absolut intet - fungerer. You may laugh, ladies and gentlemen.

MAXIMUM OVERDRIVE er derfor ikke meget andet end en lille kuriøs sag, som kun kan nydes af filmfans med en meget, meget dårlig smag. Problemet er, at filmen ikke er så dårlig, at den er god; MAXIMUM OVERTDRIVE er bare dårlig.

Søren Jacobsen **O**

STAND BY ME

Dk-bio: Stand by me - sammenhold (Esselte). USA 1986; I: Rob Reiner.

Instruktøren Rob Reiner har langsomt, men sikkert opbygget et ry som en dygtig håndværker med en usædvanlig indsigt i de historier, han arbejder med. Og han er en af de få instruktører, der har fanget den magi, som får Stephen Kings historier til at fungere.

STAND BY ME er ganske enkelt den bedste King-film til dato, og det er endda ikke en gyser. Filmen er baseret på kortromanen "The Body" fra samlingen "Different Seasons", der især indeholder mainstream-historier.

Fire drenge i 12-års alderen drager ud på en tur for at lede efter liget af en af deres kammerater, der skulle være blevet dræbt af et tog. Undervejs træder de et stort skridt ud af barndommen og kommer tættere på de voksnes verden. De kommer også tættere på hinanden, end de nogensinde før har været; og i filmens slutscener møder de da også Døden. Hvad der begyndte som et spændende eventyr, bliver pludselig alvor for de fire drenge.

Filmen er næsten på alle områder vellykket - kun en gruppe ældre drenge, der generer vores fire helte virker mere som hentet fra 80'ernes ungdommelige voldsfilm end fra den 50'er-epoke, hvor STAND BY ME forgår.

En fantastisk film. Andet er der ikke at sige om den!

Søren Jacobsen

A RETURN TO SALEM'S LOT

Dk-video: Return to Salem's Lot (Metronome). USA 1987 ; I: Larry Cohen.

Larry Cohens A RETURN TO SALEM'S LOT adskiller sig væsentligt fra SALEM'S LOT. Den har i hvert fald ikke meget andet end bynavnet tilfælles med Kings roman og tv-filmen. Denne films Salem's Lot er en veritabel vampyrby, hvor "verdens ældste race" - vampyren - har slået sig ned i venten på en ny storhedstid. Dette lille samfund har så mange absurde træk, at det kan være svært at gå med på spøgen, men gør man det, er filmen faktisk ganske fornøjelig. Blandt absurditeterne er vampyrernes kvægavl for at skaffe (ko)blod, og en jøde, der ikke er nazijæger, men nazidræner! A RETURN TO SALEM'S LOT er ikke sjov nok til at blive en kultfilm, men glem alt om Stephen King og se den en søndag eftermiddag!

Niels Petersen

CREEPSHOW 2

Dk-video: Creepshow 2 (ABCollection), USA 1987; I: Michael Gornick.

The Creep is back! Men hvor er humoren, spændingen, chok'ene, gyset og for slet ikke at tale om et par antændige skuespilpræstationer?!

Alt dette er pist væk borte eller i bedste fald erstattet af et par hårrejsende effekter, som trods alt bevirker, at man som tilskuer ikke blunder helt hen. Resten er ubeskrivelig, pinagtig at sidde igennem. Stupid, latterlig og i bund og grund gabende kedsommelig. Tre episoder - den ene mere røvsyg end den anden. Stephen King må åbenbart have ment, at alle hans efterladenskaber kunne filmatiseres, så han kunne tjene more money, money, money, bloodmoney!

Det er den ellers så fremragende Romero-fotograf, Michael Gornick, der har stået for den ubehjælpsomme opgave at instruere(?) disse tynde historier. CREEPSHOW 2 var uden tvivl en 1987s (og filmhistoriens) værste oplevelser. Romero må have tænkt, at alt ville klappe, så længe hans og Kings navn stod på plakaten. Well, shame on you!!

Peter Johansen **O**

THE RUNNING MAN

Dk-video: Sidste chance (Transfør/Dansk Filmindustri). USA 1987 ; I: Paul Michael Glaser.

Stephen King skrev "The Running Man" helt tilbage i 1971. I et rasende øjeblik af vild inspiration hamrede han bogen ned på tre døgn. Først i 1982 blev den udgivet som den fjerde roman fra Kings nu aflivede pseudonym Richard Bachman.

Det eneste påfaldende fællestræk mellem bog og film er den forrygende energi. De brager begge afsted som et løbsk expresstog. Men hvor King fik krydret sin roman med stærk social kritik, er filmversionen ren tegneserie - og det kan næppe undre nogen, at filmen har muskelbjerget Arnold Schwarzenegger i hovedrollen. Mens hans svulmende filmkonkurrent Sylvester Stallone ikke har kunnet nære sig for at fylde sine film med naiv kommunist-forskrækkelse, stræber Schwarzenegger efter at tilbyde publikum den ultimative form for underholdning. Og instruktøren, Paul Michael Glaser, er med på spøgen.

Filmen foregår i en styg fremtid, hvor masserne holdes hen med ultravoldelig tv-underholdning, og hvor deltagerne sætter liv og lemmer på spil. Det mest populære er "The Running Man" med superhelte-agtige drædere, der tager livet af deltagerne (kriminelle) i en kamera-spækket labyrint. Alle, som har set de mega-tåbelige wrestling-programmer på satellit-tv ved, at vi allerede er godt på vej i dén retning.

Dagens helt i skysovs er selvfølgelig Total Arnold, der med hårdt pumpede overarme og østrigsk accent smadrer bad guys på samlebånd. Det er dumt, men underholdende.

Søren Jacobsen

PET SEMATARY

Dk-video: Ondskabens kirkegård (Esselte). USA 1989; I: Mary Lambert.

Det var uden de store forventninger, jeg traskede i biffen for at se Laurels længe ventede filmatisering af Stephen Kings uhyggelige PET SEMATARY. George Romero, som fra starten skulle have instrueret, var blevet afløst af SIESTAs Mary Lambert, hvis tidligere genre-erfaring bl.a. inkluderer Madonna-musikvideo'en LIKE A VIRGIN! Endvidere havde en filmholdsmedarbejder beskrevet filmen således: "This is a horror film for people who don't like horror films!" (Fangoria #80). En bemærkning, der hurtigt viste sig at være så ganske rammende. Vor Main(e) man King havde indvilget i projektet med det forbehold, at han selv skrev manuskriptet. Han ville jo ikke se sin roman mishandlet. PET SEMATARY er historien om en gammel og mystisk MicMac-indianer-gravplads placeret dybt inde på dyrekirkegården. Gravpladsen kan få døde til at genopstå, dog med den bagdel, der hedder en defekt hjernefejl og et "holdbarheds-problem".

Spækket med tv-stjerner (bl.a. Denise Crosby, der her er længere ude end i STAR TREK: THE NEXT GENERATION) følger man familien Creed, der netop er flyttet ind i et smukt hus beliggende ved en vej, hvor et utal store lastbiler passerer forbi. Først går det ud over katten, så den 2-årige knægt. Gæt selv, hvor de begraves!

PET SEMATARY er tåbelig forudsigelig, og foruden at løfte slutsekvensen fra Pupi Avatis ZEDER: VOICES FROM BEYOND (1983), har King og Lambert formået at ødelægge en skrækindjagende roman ved at bruge et overflod af klichéer, som man behøver en gravko for at skovle sig igennem. Efter et sådant gennemsyn er man taknemlig over Kings minimale indflydelse på mesterværkerne CARRIE, THE DEAD ZONE og CHRISTINE.

Peder Pedersen **O**

TALES FROM THE DARKSIDE - THE MOVIE

Dk-video: Forces from the darkside (Metronome). USA 1989;

I: John Harrison.
Endnu et af de overflade-produkter - produceret udelukkende for at gutterne fra Pittsburgh og Maine kan få sig en ekstra sjat skillinger fra deres trofaste tilhængeres allerede lette tegnebøger. Baseret på tv-serien er TALES FROM THE DARKSIDE - THE MOVIE en rædsom, CREEPSHOW-inspireret horror-comedy med tre små episoder, hvoraf den ene, "The Cat from Hell" har manus af Georg' Romero efter en historie(?) af Stephen King. Det er ganske enkelt et overordentlig grimt plagiat af Edgar Allen Poes så berømte og ret uhyggelige "The Black Cat", der her kulminerer i en flot makeup-effekt-sekvens, hvor den sorte kat prøver på at gøre kakelakkerne i CREEPSHOW kunsten efter.

Resten af filmen svælger i gamle klichéer (men med gode effekter af KNB), og man undrer sig over den imponerende skuespillerstabs (Christian Slater, Debbie Harry, Rae Dawn Chong m.fl.) naivitet og uvidenhed, når det gælder udvælgelse af jobs. Man formoder de samme skumle bagtanker som hos vor to nu snart respektløse samlebåndsproducenter. TALES FROM THE DARKSIDE - THE MOVIE er iøvrigt instrueret af John Harrison, hvis erfaringer stammer fra hans rolle som zombie i Romeros DAWN OF THE DEAD (need I say more?).
Peder Pedersen O

IT

Dk-video: It (Metronome). USA 1990; I: Tommy Lee Wallace.
Stephen King har selv kaldt "It" for sit eksamens-projekt i genren. Og det lykkedes ham næsten at få top-karakteren. En gruppe børn i den lille by Derry møder det ultimative monster, "It", der henter sin energi fra byen selv, og tager skikkelse efter enhver tænkelig form for angst. Oftest lader "Det" sig vise som klovnen Pennywise - en tillidsvækkende person, men hvor der bag den hvide makeup gemmer sig en ondskab, der aldrig før er set magen til.

Børnene finder frem til "It", og dræber "Det", men de sværger, at har de ikke fået bugt med det onde, vil de vende tilbage til Derry for at gøre en ende på det. Og da de alle er blevet voksne, vågner "It" igen, og kampen kan atter begynde.

"It" har det mest realistiske person-galleri, Stephen King endnu har skabt. Romanens største problem er dens ekstreme længde - hardcover-udgaven kan uden tvivl slå en mand bevidstløs, hvis man ikke har andre våben ved hånden. Men selvom man skar 2-300 sider væk, ville der stadig være materiale til tre helaftensfilm. Løsningen er blevet en tv-serie på fem afsnit a 45 min., hvor hovedparten er klippet sammen til den videoversion, der er udsendt her i landet.

Og den begynder godt. Vi møder gruppen af børn, der ikke alene må slås med irriterende bøller, men også mod et monster, der skånselsløst forsøger at slå dem alle ihjel. Tim (THE ROCKY HORROR PICTURE SHOW og LEGEND) Curry gør det fremragende som Pennywise - selvom han til tider minder lidt for meget om Freddy Krueger - og børnene gør det ligeså godt og næsten på højde med skuespillerstaben fra STAND BY ME.

Men på samme måde som tv-versionen over "Salem's Lot", går det helt galt i anden halvdel. IT mister enhver form for magi i samme øjeblik, de voksne skuespillere tager over. Her begynder filmens special effects også at tendere til det latterlige, og det hele munder ud i det mest rædselsfulde klimaks, jeg længe har set. Jeg skreg af grin.

IT er ny King-stinker blandt King-stinkere.
Søren Jacobsen

GRAVEYARD SHIFT

USA 1990; I: Ralph S. Singleton.
Filmatiseringen af Stephen Kings novelle "Graveyard Shift" (som findes i "Night Shift") må siges at være en ynkelig forestilling. Et af filmens største problemer er, at den tager en forholdsvis kort novelle og spreder den ud over halvanden time. Stephen Kings beskrivelse af menneskets mørke sider, der kommer til udtryk under oprydningsarbejdet under en gammel mølle, lever højt på stemningsindtrykkene fremfor en dynamisk fremadskridende handling. Producenterne bag GRAVEYARD SHIFT har tilsyneladende vendt sig mod det sidste og fundet, at det interessante var oprydningsholdets kamp mod rotterne, istedet for mod dem selv. Hovedpersonerne er blevet stereotype med en grov opdeling af gode, onde og dumme (ved de to sidstnævnte kategorier læses: Potentielle ofre!). I novellen rummer hovedpersonen både gode og dårlige sider, mens han i filmen fremstilles som entydig god - og igen modsat novellen tildeles han en "happy end" efter det sidste opgør med "overmegarotteflagermusemutationen".

Selv folk, der ikke har læst novellen, vil hurtigt gennemskue det overordnede plot med alle dets klichéer og forudsigeligheder.

Det eneste filmen er blevet tilført af underholdende elementer (når man ser bort fra pinlig instruktion, slatne special effects og en grinagtig "Graveyard Shift-rap"), er en indskrivning i manuskriptet af en skadedyrsbekæmper med Vietnamtraumer (spillet manisk godt af Brad Dourif). Desværre har han fået alt for lidt plads i filmen og er henvist til den første halvdel.

Når alt kommer til alt, er GRAVEYARD SHIFT en gabende, kedsommelig forestilling.
Henrik Rytter O

MISERY

Dk-bio: Misery (Egmont). USA 1990; I: Rob Reiner.
Den populære forfatter og King-klon, Paul Sheldon, forulykker i sin bil på vej hjem fra sin afsidsliggende skrivehytte. Han reddes af en stor, venlig kvinde, Annie Wilkes, som samtidig viser sig at være forfatterens "No. 1-fan". Hun bringer (bærer!) ham til sit hus langt ude i det snedækkede landskab. Hun forbinder og plejer ham, og som en pæn gestus lader Sheldon Annie læse manuskriptet til sin netop færdigskrevet bog. Nu ligger landet således, at den feterede forfatter, kendt for sine trivial-romaner om heltinden Misery Chastain, har valgt at tage en drejning hen mod det kunstneriske. Han har derfor ladet Misery "aflive" i barselssengen i det endelige kapitel i den roman, som ligger hos udgiverne og venter på at blive trykt. Men mon ikke den temperamentsfulde Annie afskyr Sheldons nye stil. Hun brænder manuskriptet, og da hun får læst sidste del af "Misery" (da den senere sendes på gaden), forandrer hun sig totalt. I raseri lemlæster hun den i forvejen tilredte Sheldon og tvinger ham til at genoplive den elskede heltinde i endnu en bog (kan sammenlignes med mine utallige INFERNO-skriblerier!).

Kings "Misery" lyder umiddelbart som en traditionel gyser-roman; og det er den for såvidt også, var det ikke lige for et særligt særpræg: Sheldons nye "Misery" udfylder hver andet kapitel i den nervepirrende bog og på den led, kan man som læser referere til og sammenligne dens handling med hovedtemaet. En ting, filmatiseringen umuligt kan inddrage.

Rob Reiners version er alligevel ganske fornøjelig. Nok er romanens blodige øjeblikke nedtonet, men filmen koncentrerer sig også mere om de psykologiske gyserelementer mellem Sheldon og Annie (i dette tilfælde fremragende personificeret af en oplagt James Caan og Oscar-vinderen Kathy Bates). MISERY følger slavisk Kings skrevne ord og er desuden et passende alternativ til andre slikkede Hollywood-gysere(?) såsom CRIMINAL LAW og SLEEPING WITH THE ENEMY.
Peder Pedersen

THE WORD PROCESSOR OF THE GODS - afsnit i tv-serien "Tales from the Darkside" (udsendt på dansk video under titlen ANGSTENS DYB). USA 1985. Instruktør: Michael Gornick. Manuskript: Michael McDowell. Novellen findes i "Skeleton Crew".
GRAMMA - afsnit i tv-serien "The Twilight Zone". USA 1985. Instruktør: Bradford May. Manus-adaption: Harlan Ellison. Længde: 19 min. Novellen bragt i "Weird Book Magazine"

Læs videre i...

STEPHEN KING AT THE MOVIES: Jessie Horsting (Starlog Press, 1986).
STEPHEN KING GOES TO HOLLYWOOD: Tim Underwood/Chuck Miller/Jeffe Connor (New American Library, 1987).
THE FILMS OF STEPHEN KING: Michael R. Collings (Starmont House, 1987).
CINEFANTASTIQUE, februar 1991. Volume 21, number 4.

Lynching
TWIN PEAKS

Succesombrust særlinge-serie sev ud i sandet...

Peder Pedersen

Peaks-freaks eller ej; det må være gået op for de fleste, at vor allesammens skamroste tv-series kvalitetsniveau dalede kraftigt siden David Lynch og Mark Frosts tilbagetrækning.

Man bebrejder næppe DR for, at de flyttede serien til torsdag; **Twin Peaks** var ikke længere passende lørdagsunderholdning, og kun et fåtal sad med et sidste desperat ønske om, at 1ste sæsons ånd vender tilbage, men forgæves! **Twin Peaks 2. sæson** kunne efterhånden katagoriseres som en blanding af **Dynasty** og **Freddy's Nightmares**. Tomt og ligegyldigt fyld blev proppet ind, for at seriens ugentlige afsnit kunne opnå den obligatoriske og forventede varighed af 45 min.: James' affære med rigmandsfruen Evelyn Marsh hørte til i **Bergerac**, og Nadines "musclemania" mindede om noget fra en dårlig wrestling-film. Man begyndte enddog at ane trætheden hos den fænomenale Kyle MacLachlan, så træt, at han nu kan ses i den nye Oliver Stoned film **The Doors** (nice wig, Kyle!).

I sidste ende kom så David Lynch selv med en perfekt weirdo-afslutning og reddede derved lidt af den ære og respekt, han havde tabt dybt ned i "The Black Lodge". Han indrømmer da også, at man i 2. sæson ikke har kunnet se skoven for bare træer. Han lover imidlertid, at skære de værste knaster af den planlagte biografversions svajende douglasfurs (det må være nok aforismer, jeg fyrer mig selv! - red.)!! Spørgsmålet er bare, om vi kan stole på det?!

TWIN PEAKS LOG

8. episode: Manus: Mark Frost; i: David Lynch - 9: m: Harley Peyton; i: David Lynch - 10: m: Robert Engels; i: Lesli L. Glatter - 11: m: Jerry Stahl, Mark Frost, Herley Peyton og Robert Engels; i: Todd Holland - 12: m: Barry Pullman; i: Graeme Clifford - 13: m: Harley Peyton, Robert Engels; i: Lesli L. Glatter - 14: m: Mark Frost; i: David Lynch - 15: m: Scott Frost; i: Caleb Deshanel; i: David Lynch - 16: m: Mark Frost, Robert Engels, Harley Peyton; i: Tim Hunter - 17: m: Tricia Brock; i: Tina Rathborne - 18: m: Barry Pullman; i: Duwayne Dunham - 19: m: Harley Peyton, Robert Engels; i: Caleb Deshanel - 20: m: Harley Peyton; i: Todd Holland - 21: m: Scott Frost; i: Uli Edel - 22: m: Harley Peyton, Robert Engels; i: Diane Keaton - 23: m: Tricia Brock; i: Lesli L. Glatter - 24: m: Barry Pullman; i: James Foley - 25: m: Harley Peyton, Robert Engels; i: Duwayne Dunham - 26: m: Mark Frost, Harley Peyton - i: Jonathan Sanger - 27: m: Harley Peyton, Robert Engels; i: Stephen Gyllenhaal - 28: m: Barry Pullman; i: Tim Hunter - 29: m: Mark Frost, Harley Peyton, Robert Engels; i: David Lynch.

SOUND TRACKS

Danny Elfman

Danny Elfman: PEE WEE'S BIG ADVENTURE/BACK TO SCHOOL (?); BEETLEJUICE (Geffen, 1988); BATMAN (Warner, 1989); EDWARD SCISSORHANDS (MCA, 1990).

Selv for svagtseende og sågar blinde er Tim Burtons film en bizar oplevelse. Alle fire spillefilm (PEE WEE'S BIG ADVENTURE, BEETLEJUICE, BATMAN og EDWARD SCISSORHANDS) akkompagneres nemlig af wacky-soundtracks - komponeret af "Oingo-Boingo"s Danny Elfman.

Tim Burton og Danny Elfman må ligne hinanden som to dråber vand. Elfmans ustyrlige musik passer til Burtons vanvittigt, vilde visioner som fod i hose. Herfra er det da også kun tonsen derudaf med hele følelsesregistret i brug.

På PEE WEE'S BIG ADVENTURE og BEETLEJUICE finder man de sjoveste filmtemaer i lang tid. Det minder om musikken til Tex Avery-tegnefilm (de, der har set filmen, ved, at beskrivelsen for såvidt også dækker billederne!). Førstnævnte køres ud i det ekstreme; med den vilde brug af alt lige fra optrækkelige spilledåser til overdrevent, bombastisk stumfilmmusik. Disse toner fortsætter på BEETLEJUICE, hvor Harry Belafontes "Day-O" ovenikøbet smukt flettes ind i main title theme. Weird, wildt & wunderbar.

BATMAN har en mere gotisk lyd: Dunkel og sort på hvidt. Man er aldrig i tvivl om, hvornår Jokeren træder ind billedet eller om det er i dette øjeblik, Bruce Wayne og Vicki Vale omfavner hinanden. Det er et traditionelt soundtrack - med det bedste march-tema ("The Batman Theme") siden John Williams Oscar-nominerede "Raiders (of the Lost Ark)-March! BATMAN gjorde iøvrigt med eet Elfman, berømt, og han har siden lavet musik til superhelte-filmene DICK TRACY, DARKMAN og FLASH (kun main theme!).

EDWARD SCISSORHANDS er Elfmans seneste og bedste (og en af mine all-time favourites - ja, tak - for en dejlig fødselsdagsgave, Thomas!). Det er et dybt romantisk og eventyrligt soundtrack med harpe-, klokke- og kor-tonerne flittigt inkorporeret i de smukt, sorgmodige tema'er. Det passer perfekt til filmen, og jeg kan kun anbefale Elfmans soundtrack som en komplet guide ind i Tim Burtons fantastiske fantasiverden!!

Peder Pedersen

KONKURRENCE

VIND

INFERNO udlover én original vhs-videokopi af Tim Burtons rablende gale spøgelseskomedie, **BEETLEJUICE** (1988), - doneret af LASERDISKEN - til den, der besvarer nedenstående spørgsmål korrekt:

1. Nævn mindst to af de tre Oscar-vindende makeup-troldmænd på **Beetlejuice**!

2. Hvem spillede den lede gangsterboss, Grissom i Tim Burtons **Batman**?

3. Nævn mindst tre film - foruden **Beetlejuice**og **Edward Scissorhands** - som Winona Ryder har medvirket i...

Send dit svar til: **INFERNO;"beetlequiz"VesterAltanvej16, 4.th,Dk-8900Randers,Denmark** - INDEN d. 15. Aug. 1991.

BEMÆRK: INFERNOs medarbejdere må ikke medvirke i konkurrencen.

ROMERO -fortsat fra s. 9

har opnået kult-status).

Dawn of the Dead tog verden med storm, slog originalens succes med længder og banede vejen for, at Romero kunne udforske og blotte sine personlige følelser i drama'et, **Knightriders** (1980), der imidlertid også fejlede ved box-office. To år senere stod han igen bag kameraet på en horrorfilm..

Creepshow (1982) (der indeholdt en zombie-episode) blev en ganske pæn succes, og Romero fortsatte sit arbejde indenfor genren. **Dead**-trilogiens sidste(?) del så endelig dagens lys i 1985. I 1988 instruerede han den oversete gyser, **Monkey Shines** og i 1990 en zombieficeret "The Facts in the Case of Mr. Valdemar" til Poe-antologien **Due Occhi Diabolici** (aka **Two Evil Eyes**) . Senest har Romero skrevet manuskriptet til genindspilningen af **Night of the Living Dead** samt instrueret filmatiseringen af Stephen Kings "The Dark Half", som også hælder i retning af zombiemyten!! ●

DET HELT STORE UDVALG
I DANSKE TEGNESERIER,
LITTERATUR OM TEGNESERIER,
AMERIKANSKE COMICS.
ART BOOKS, PORTFOLIOS
SAMT SCIENCE FICTION
FINDER DU I...

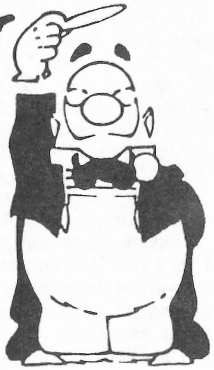

STRIBE-LADEN
SPECIALBUTIK FOR TEGNESERIER
JÆGERGÅRDSGADE 15, 8000 ÅRHUS C. TLF. 86 12 30 80

IØVRIGT...

VINDEREN

...af sidste nummers udlovede VIDEODROME-videokopi blev: Kim Clausen, Herluf Trollesvej, Odense. Svarene: 1. Cronenbergs skuespillerdebut var i John Landis' INTO THE NIGHT (1985). 2. Mark Irwin filmede første gang for Cronenberg på FAST COMPANY (1978). 3. Debbie ("Blondie") Harry har medvirket i bl.a. UNION CITY, HAIRSPRAY og TALES FROM THE DARKSIDE - THE MOVIE! Tillykke, Claus!!

FULCI fortsat fra s. 11

triona MacColl) finder sig pludselig fanget i et maleri, påbegyndt af den kæteriske maler, der dræbes i filmens serpia-tintede prolog. Om det kan eller skal fortolkes er bedøvende ligemeget; Vi taler her om Fulcisme ikke symbolisme!

Næste film på skærebrædtet var **Quella Villa Accanto al Cimitero** (aka **House by the Cemetary**) (1981). Denne gang køber en familie et hus i New England, hvor deres søn finder en legekammerat, som har forbindelser til en vis Dr. Freudstein. Han har levet i over 150 år ved at transplantere sine ofres kropsdele på sig selv. Plottet er ikke-eksisterende (uanset hvad psykologer prøver på at bilde jer ind!), og filmen hører til den af slagsen, hvor gyserfans har stærkt brug for dårlige undskyldninger. Det er ikke alene en tynd kop te, men den sniger sig afsted i en time, før en kæmpe splatter-sekvens sætter en stopper for det pinlige makværk.

Desværre (eller heldigvis - det kommer an på, hvordan man ser på det!) udebbede "the golden age of gore" og med den Lucio Fulci. Han prøvede desperat at holde den (og sig selv) i live med bl.a. **Lo Squartatore di New York** (aka **The New York Ripper**) (1982) og **L'Occhio del Male/Manhattan Baby** (aka **The Eye of the Evil Dead/Manhattan Baby/Possessed**) (1982). Plaget af alderdom, begyndte han at lave sword'n'sandal-epics (de såkaldte "peplum" film -red.) og soft-core slamsugere, men måtte opgive filmbranchen i længere tid, grundet et hjerteslag, der bl.a. så til at **Zombi 3** blev færdiggjort af Bruno Mattei (hvis instruktør-evner iøvrigt er endnu ringere end Fulcis). Fulci har imidlertid lovet at vende tilbage - stærkere end nogensinde - med **L'Aldila 2 (The Beyond 2)**. Og indtil da: "Dead Hamsters don't take supercrack"!!! ●

NOTLD-remake

-review fortsat fra s. 15

rer en offentlig tilsvining af 1968-gennembrudsværket og en fejg undvigelse af at tilføre zombie-myten nogle nye og anderledes perspektiver, og hvad er så pointen med at genindspille en film, som i forvejen er anderkendt som et mesterværk?

De to omtalte herrer er velkomne til at sende et postkort til redaktionen med en forklaring!!!

○

NIGHT OF THE LIVING DEAD,
USA 1990
(Columbia Pictures/21. Century Film)
Instr: Tom Savini.
Manus: George A. Romero.
Prod: John A. Russo & Russ Streiner.
Foto: Frank Rrinzi.
Klip: Tom Dubensky.
Musik: Paul McCollough.
Medv: Tony Todd, Patricia Tallman, Tom Towles m.fl.
Længde: 89 min.

TSUI HARK-DEMENTI!

I sidste nummers TSUI HARK-reviews manglede der på mystisk vis splats ved to nedenstående TSUI HARK-film (anmeldt på i no. 5, s. 35-36): DON'T PLAY WITH FIRE (1980) og PEKING OPERA BLUES (1986). Vor anmelder, Jesper Ørsted, gør os hermed opmærksom på, at filmene skal have henholdsvis to (2) og fire (4) splats, så tegn dem selv ind i artiklen, awriight??!!

COME FACE TO FACE WITH HELL!!!

LARS VON TRIER

INFERNO kigger på den danske filminstruktør bag **Element of Crime**, **Epidemic** og senest **Europa**, der har Danmarkspremiere i starten af august!

THE COENS

Med premieren på Barton Fink, vinder af Cannes' Gyldne Palmer i år, kigger vi nærmere på de berømte Texas-brødre, som også lavede **Blood Simple**, **Raising Arizona** og **Miller's Crossing**!

KULTFILM!

Henrik Rytter og Peter Johansen vil afsløre sandhederne om en lang række nye obskuriteter i biffen, på video og laserdisc.

OG NATURLIGVIS...

reviews, prevues, latest news, amatørvideo'er, læserbreve, pin-up-plakat og den slags lækkerier!

-never stop screamin' for

INFERNO

No. 7

living deadline (absolut sidste chance for artikler...): 10. august 1991!

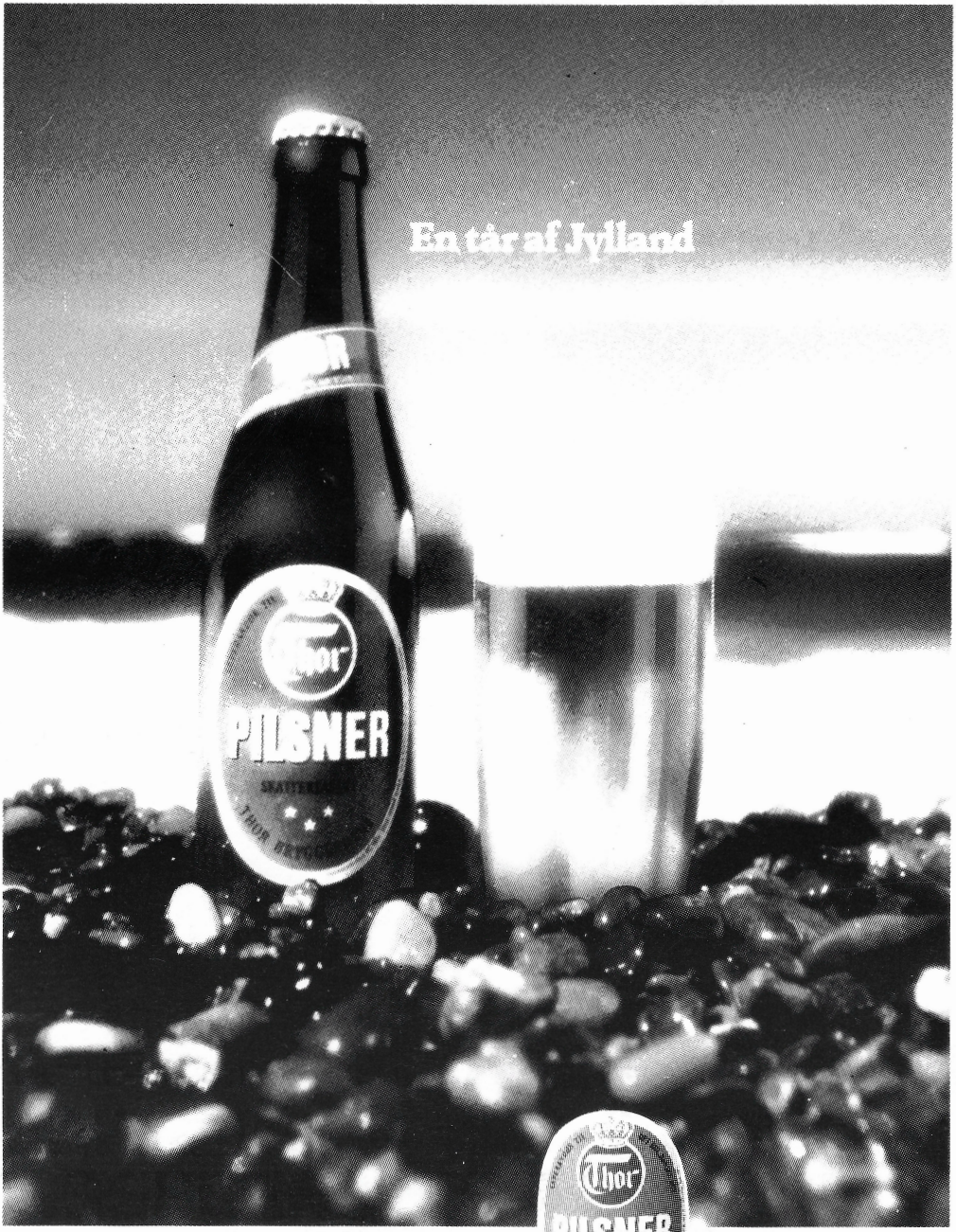

Ikke så ringe